

III Baròmetre
COOPERATIU

Abril de 2016

Cooperatives de Treball
de Catalunya

ÍNDEX

ANÀLISI DE L'ENQUESTA A LES COOPERATIVES DE TREBALL FEDERADES

INTRODUCCIÓ	4
METODOLOGIA	5
1. Dades generals	6
2. Informació econòmica i financera	12
3. Internacionalització	20
4. Comunicació i xarxes	22
5. Innovació	24
6. Cooperació Empresarial	26
7. Informació societària	28
8. Formació	31
9. Participació	34
10. Principals preocupacions	36
11. Conclusions	37

INFORME DE CONJUNTURA ECONÒMICA 2015

DESTACATS	41
1. Empreses cooperatives	42
2. Catalunya	45
3. Espanya	47
4. Context internacional	50

ANÀLISI DE L'ENQUESTA A LES COOPERATIVES DE TREBALL FEDERADES

INTRODUCCIÓ

Per tercer any consecutiu la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya presenta el Baròmetre Cooperatiu, una eina que permet conèixer en profunditat les necessitats de les cooperatives federades i que ofereix una radiografia sobre múltiples aspectes del seu comportament, des de la seva situació econòmica, el desenvolupament social, la cooperació empresarial o les eines de comunicació utilitzades.

Els resultats del Baròmetre són essencials per detectar els canvis i tendències del nostre sector i tenen un impacte directe en les activitats previstes per l'any a la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya. La nostra voluntat és mantenir el Baròmetre com una iniciativa regular, conscients de l'esforç que representa per a les cooperatives respondre l'enquesta anual.

Com ja és habitual, el Baròmetre es divideix en dues parts: una primera on trobareu els resultats de l'enquesta a les cooperatives i una segona que planteja una bateria d'indicadors per ajudar les cooperatives a prendre decisions operatives a partir d'informació sobre aspectes macroeconòmics i sectorials.

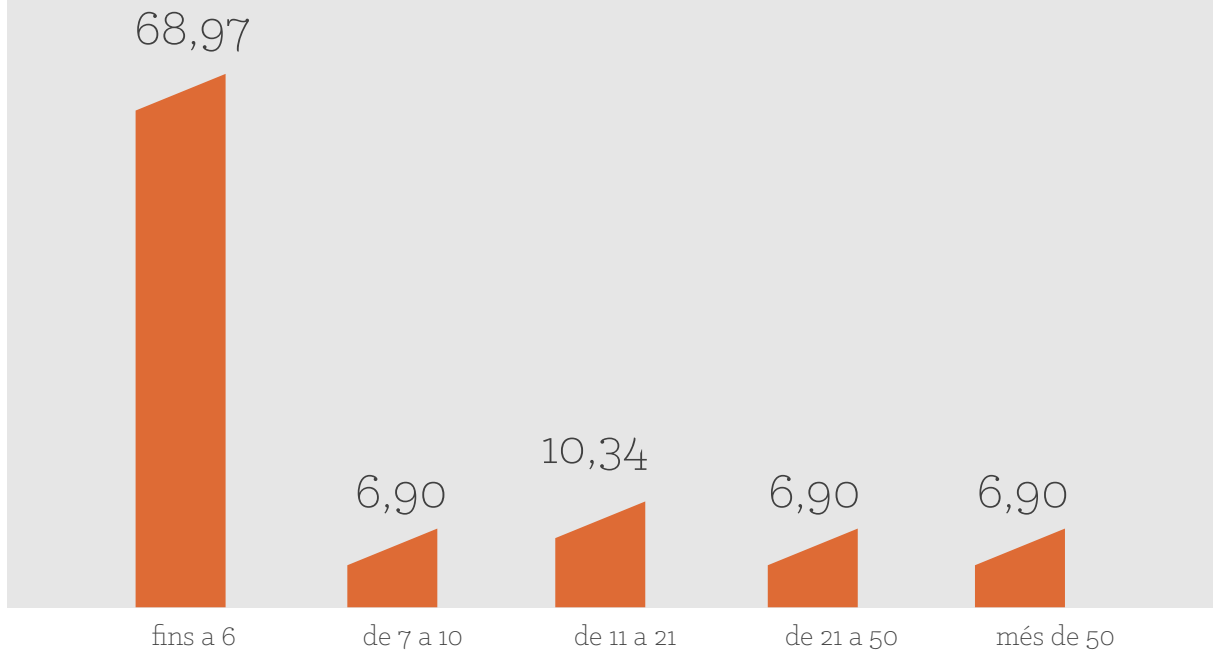
METODOLOGIA

- **Univers:** 500 cooperatives federades
- **Mostra:** 93 cooperatives enquestades (18,6% de l'univers)
- **Tècnica de recollida de dades:** qüestionari online enviat a totes les cooperatives federades.
- **Calendari de la recollida de dades:** 9 de febrer a 12 de març de 2016.

1

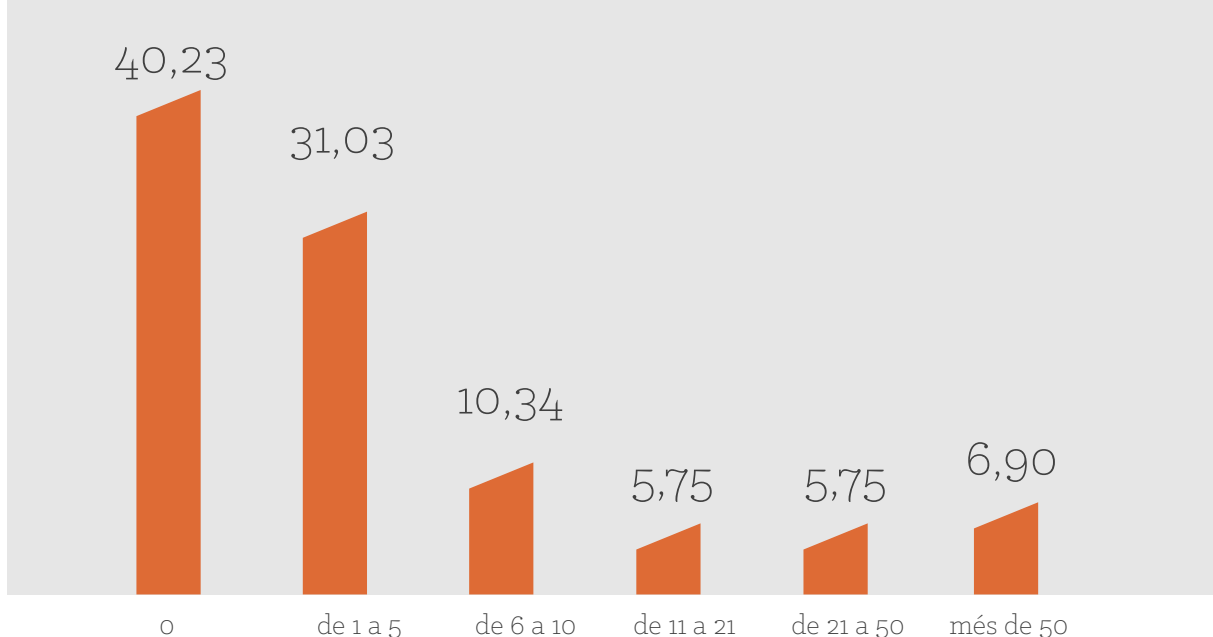
DADES GENERALS

NOMBRE DE PERSONES SÒCIES TREBALLADORES PER TRAMS (%)

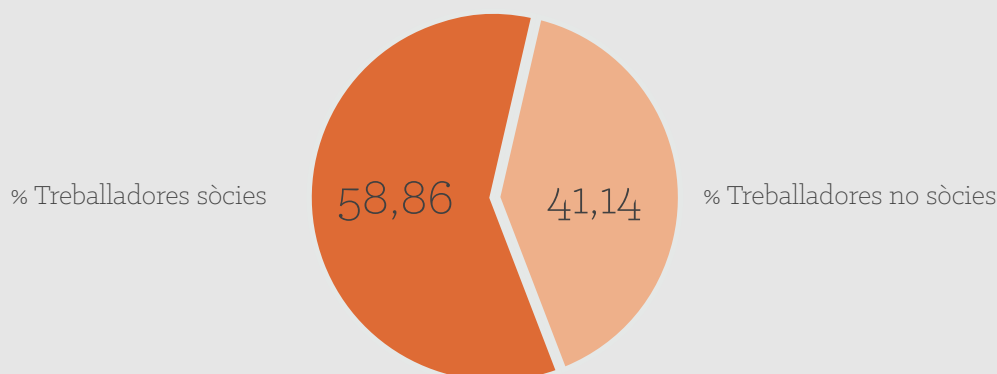
Gairebé el 70% de les cooperatives enquestades compta de 2 a 6 persones sòcies.

NOMBRE DE PERSONES TREBALLADORES NO SÒCIES PER TRAMS (%)

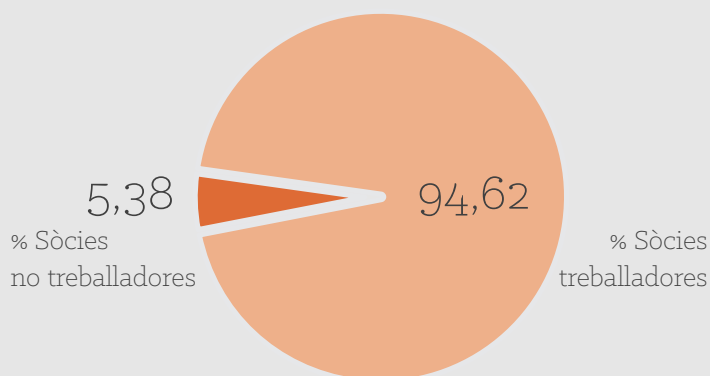
4 de cada 10 cooperatives no compten amb persones treballadores no sòcies. Per les que en tenen, es tracta de tenir un número reduït (fins a 5 persones treballadores no sòcies).

RELACIÓ DE PERSONES TREBALLADORES SÒCIES I NO SÒCIES (%)

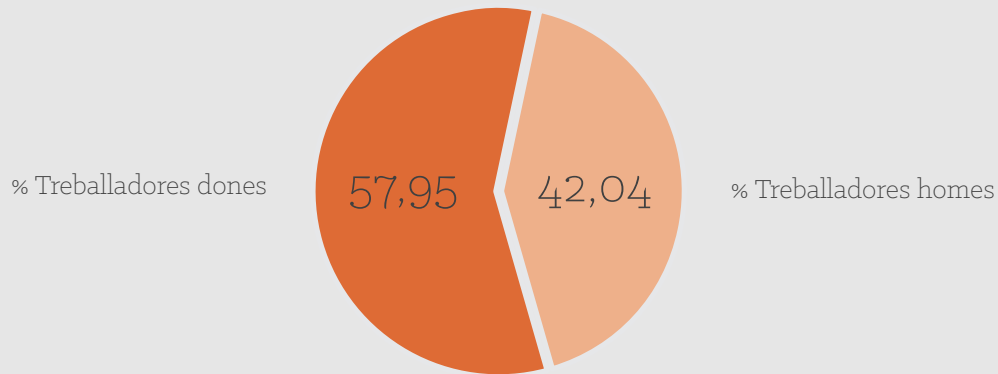

Tanmateix, pel conjunt de les persones treballadores de les cooperatives enquestades, la relació entre persones treballadores sòcies i no sòcies és aproximadament de 6 a 4.

RELACIÓ DE PERSONES SÒCIES TREBALLADORES I NO TREBALLADORES (%)

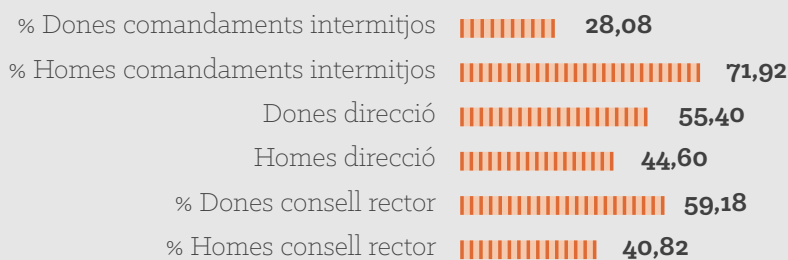
Pel que fa al conjunt de persones sòcies de les cooperatives, la gran majoria (94,62%) són, alhora, persones treballadores.

RELACIÓ DE PERSONES TREBALLADORES DONES I HOMES (%)

La presència de dones treballadores a les cooperatives enquestades és superior a la d'homes, trobant una relació de 6 dones per cada 4 homes.

COMPOSICIÓ DELS ÒRGANS DIRECTIUS (MITJANA)

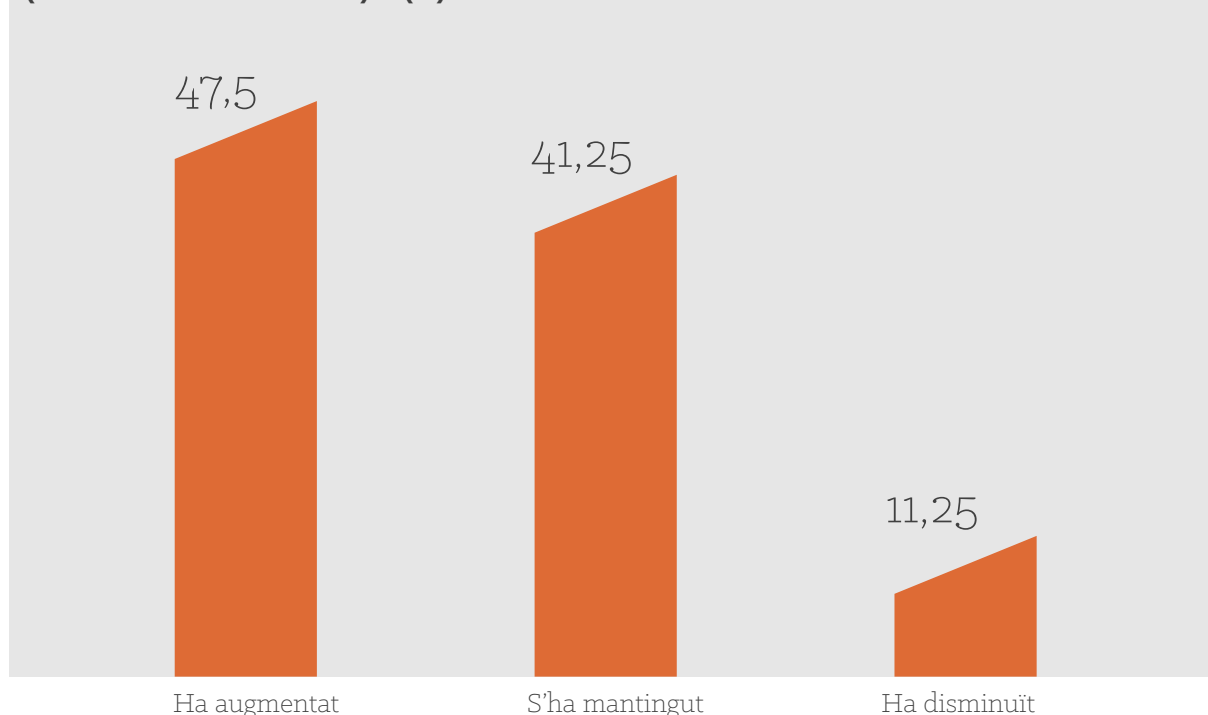
De mitjana, els consells rectors de les cooperatives enquestades estan formats per 4 persones. La direcció/ gerència de les cooperatives recau majoritàriament en 1 sola persona o un equip reduït de 2 persones. Els comandaments intermitjos també estan composts, de mitjana, per 4 persones.

RELACIÓ DE DONES I HOMES EN ELS ÒRGANS DE DIRECTIUS (%)

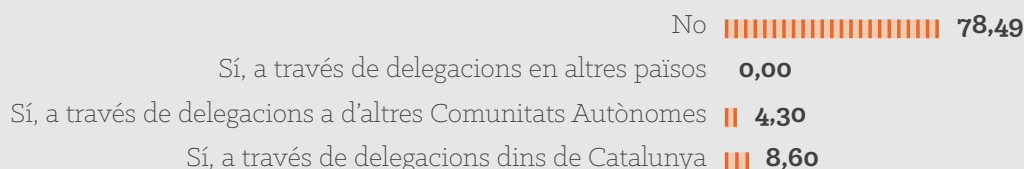
En els consells rectors de les cooperatives trobem una relació de dones/homes similar a la del conjunt de persones treballadores, és a dir de 6 dones per cada 4 homes. La relació es manté en les direccions. En canvi, els comandaments intermitjos tenen més homes que dones (de 7 a 3).

EN L'ÚLTIM ANY, EL NOMBRE DE PERSONES TREBALLADORES (SÒCIES I NO SÒCIES)... (%)

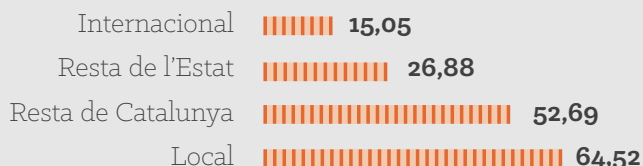
En un sol any, pràcticament la meitat de les cooperatives enquestades (47,5%) assegura que la xifra de persones treballadores ha augmentat. El 41,2% de les cooperatives han mantingut el nombre de persones treballadores respecte de l'any anterior. Tan sols un 11% afirma que ha vist disminuir aquesta xifra.

LA VOSTRA COOPERATIVA COMPTA AMB DELEGACIONS/SEUS TERRITORIALS? (%)

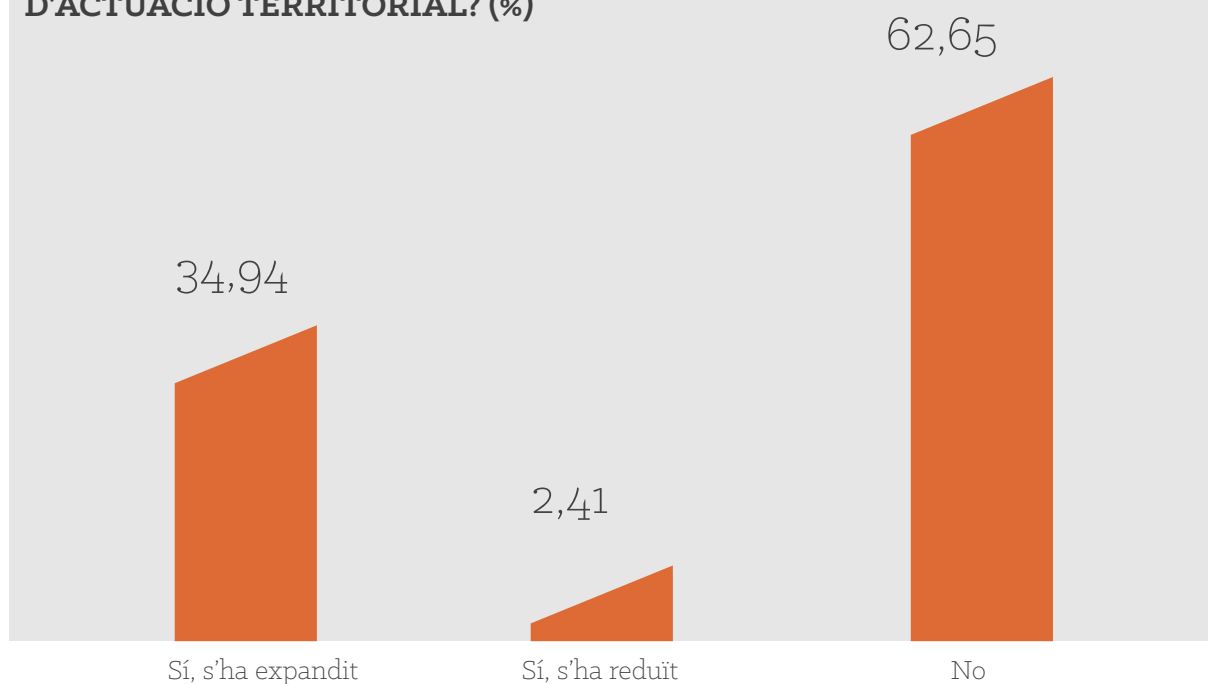

8 de cada 10 cooperatives (el 78,5%) afirma no disposar de seus territorials. Les que sí en tenen, afirmen ubicar-les dins de Catalunya (el 8,6%). Les cooperatives que compten amb delegacions a la resta de l'Estat no arriben al 5%. Cap de les cooperatives enquestades disposa de delegacions en altres països.

LA VOSTRA ACTIVITAT ES DESENVOLUPA EN ELS SEGÜENTS ÀMBITS: (%)

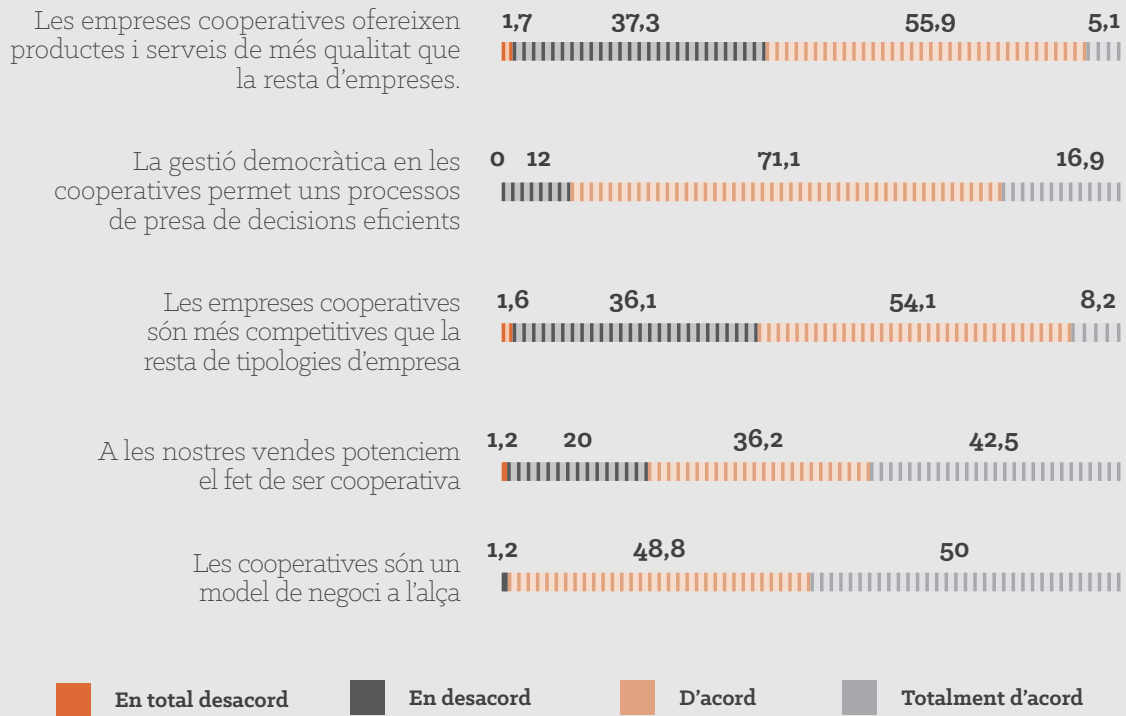

EN COMPARACIÓ A 2014, S'HA MODIFICAT EL VOSTRE ÀMBIT D'ACTUACIÓ TERRITORIAL? (%)

L'acció comercial de les cooperatives es manifesta en un àmbit territorial de proximitat. El 64,5% de les cooperatives afirma mantenir-se en el món local. El 52,7% ho fa, també, dins del territori català. Un 15% de les cooperatives desenvolupa l'acció comercial en altres països. Malgrat que una mica més del 60% de cooperatives no ha modificat aquest àmbit d'actuació territorial, el 35% de les enquestades assegura que l'ha expandit respecte de la situació a l'any 2014.

PERCEPCIÓ DE LES COOPERATIVES

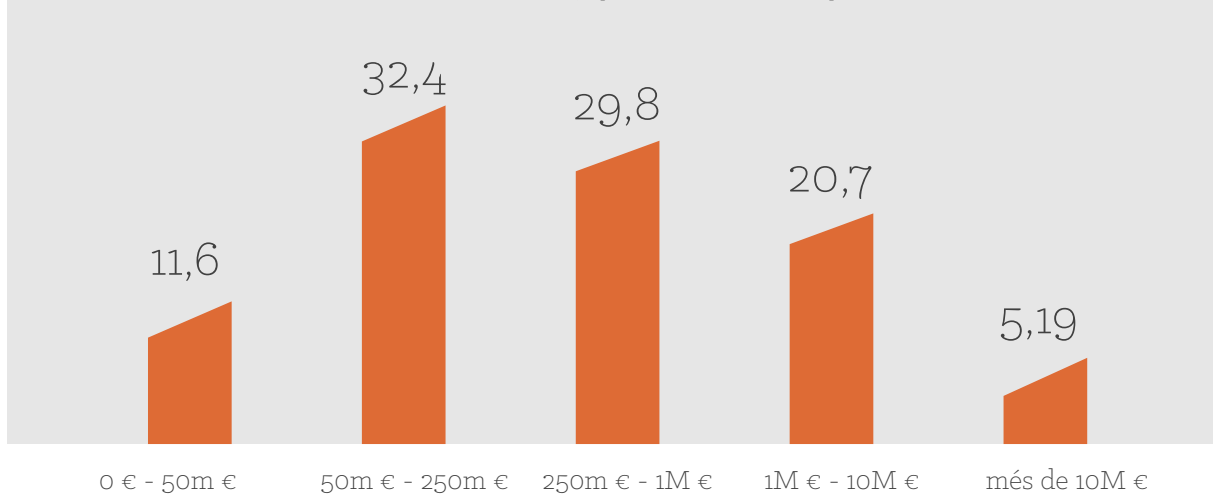

Gairebé la totalitat de cooperatives (98,8%) està d'acord o molt d'acord en assenyalar que la cooperativa és un model de negoci a l'alça. Un 78,7% manifesta potenciar el fet de ser una cooperativa a les seves vendes. Gairebé el 90% de les cooperatives creu que el model de gestió democràtica permet uns processos de presa de decisions eficients. Més del 60% està d'acord o molt d'acord en que el món cooperatiu és més competitiu que la resta de tipologies d'empresa. Finalment, una xifra elevada de cooperatives (39%) es mostra en desacord a assenyalar que els productes i serveis que ofereixen les cooperatives són de major qualitat front a la resta d'empreses.

2

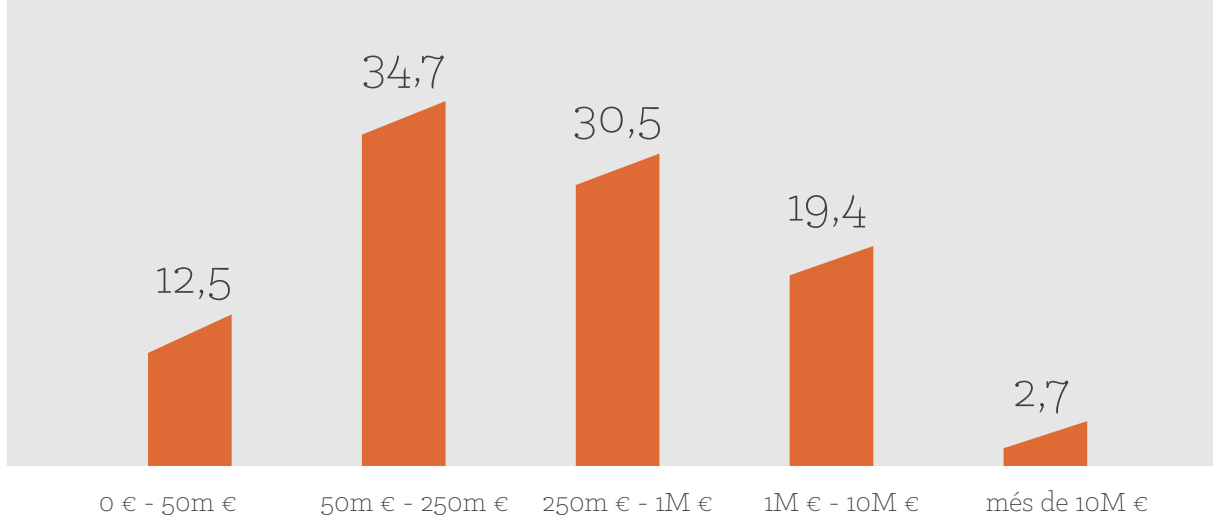
INFORMACIÓ ECONÒMICA I FINANCERA

INDIQUEU ELS INGRESSOS TOTALS PROVINENTS DE L'ACTIVITAT DE LA COOPERATIVA EN L'EXERCICI 2015 (% PER TRAMS)

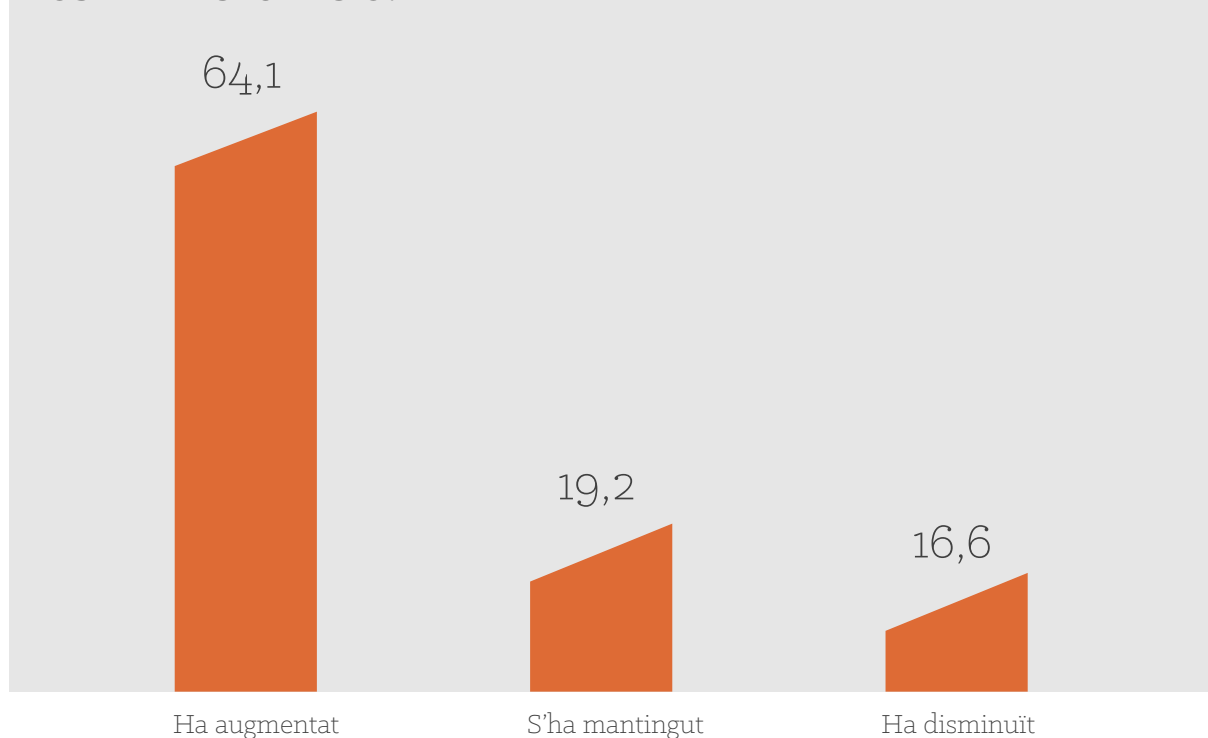
Una de cada deu cooperatives no arriba als 50.000€ d'ingressos anuals. El 32,47% es troba entre els 50.000 i els 250.000€, una xifra similar a la de les cooperatives que registren ingressos entre 250.000€ i un milió. Més del 25% de cooperatives afirma superar el milió d'euros en ingressos.

INDIQUEU QUINA HA ESTAT LA DESPESA TOTAL DE LA VOSTRA COOPERATIVA EN L'EXERCICI 2015 (% PER TRAMS)

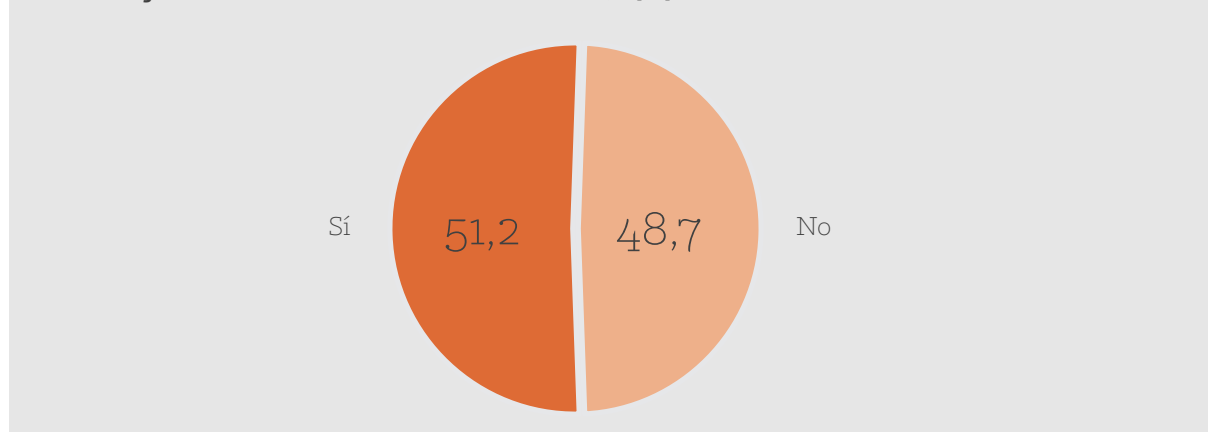
S'observa una distribució molt similar de les cooperatives agrupant-les segons les seves despeses anuals si es compara amb la dels ingressos.

COMPARANT L'ANY 2015 I L'ANTERIOR, COM HA EVOLUCIONAT LA VOSTRA FACTURACIÓ?

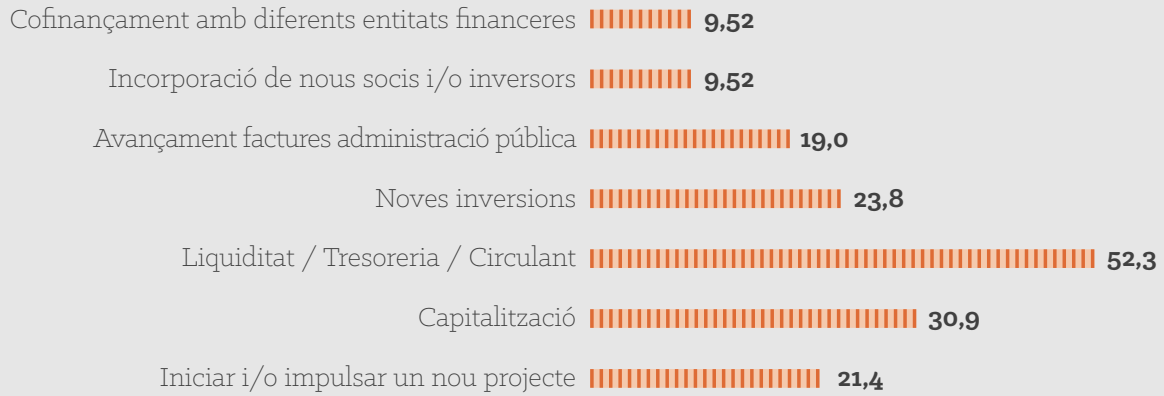
L'any 2015, comparat amb el 2014, va augmentar la facturació del 64,1% de les cooperatives enquestades. Una xifra molt superior a la del 19,2% que afirmen haver mantingut la seva facturació i del tan sols 16,7% de cooperatives que van veure disminuïda la seva facturació.

LA VOSTRA COOPERATIVA HA TINGUT LA NECESSITAT D'ACCEDIR A FINANÇAMENT DURANT L'ANY 2015?(%)

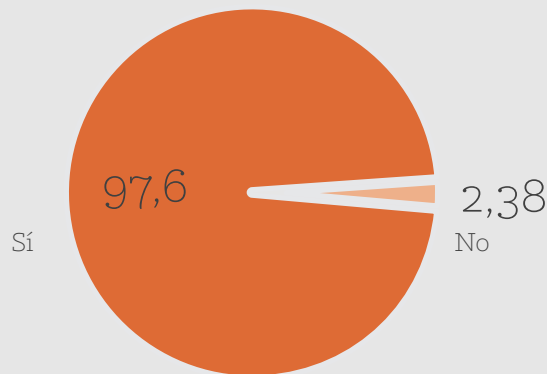
La meitat de les cooperatives enquestades (exactament un 51,2%) manifesta haver tingut la necessitat d'accedir a finançament durant l'any 2015.

QUIN TIPUS DE FINANÇAMENT HEU NECESSITAT? (%)

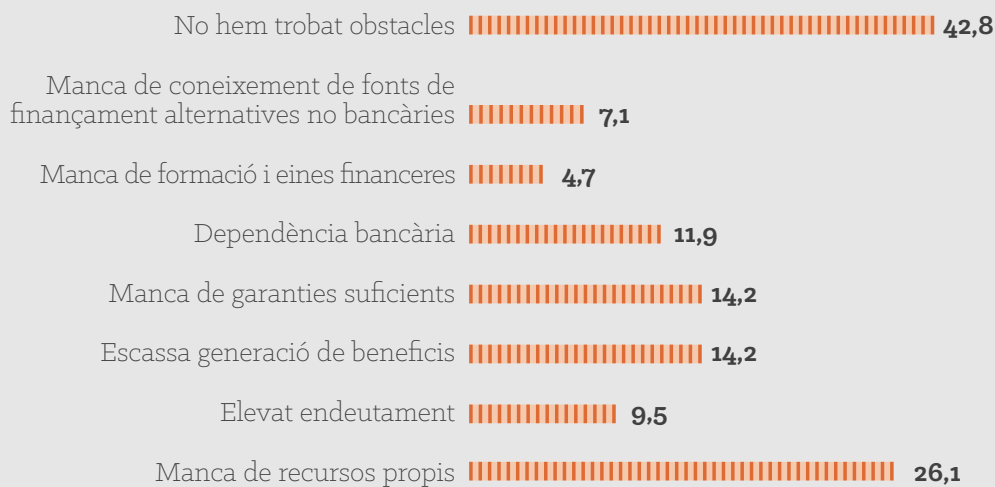
D'aquestes, el tipus de finançament requerit es presenta molt divers. Destaca el 52,38% que assenyalen al finançament liquidat / de tresoreria / circulant. Segueixen a aquesta categoria el finançament per capitalització i el de noves inversions.

S'HA ACONSEGUIT EL FINANÇAMENT QUE ES NECESSITAVA? (%)

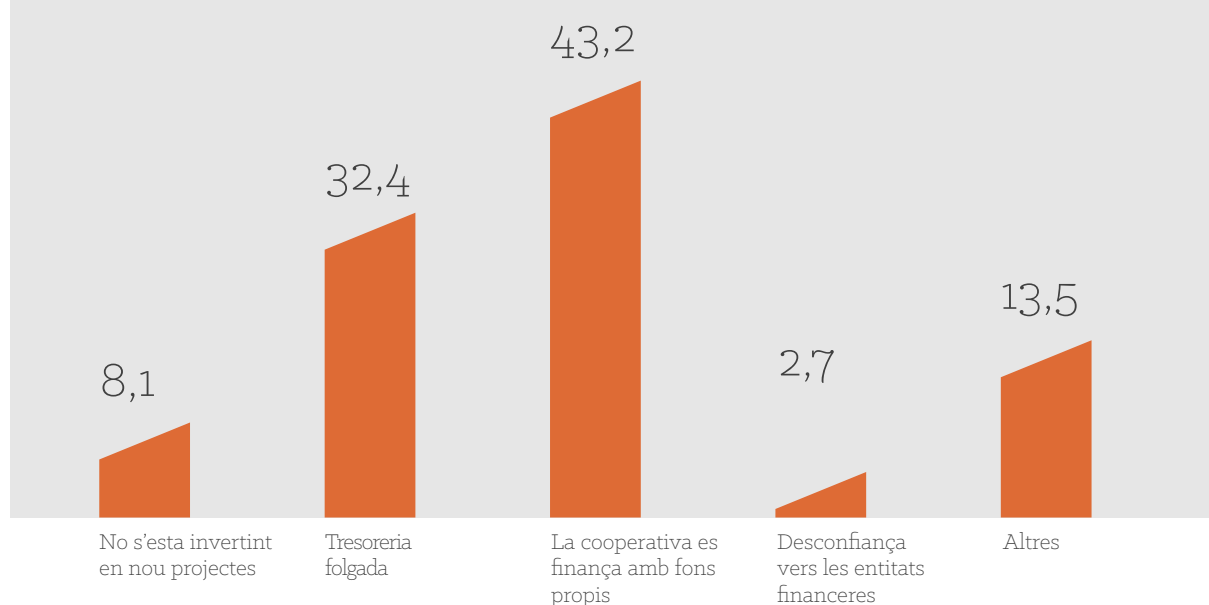
La pràctica totalitat (un 97,6%) d'aquestes cooperatives han aconseguit el finançament que necessitaven.

QUINS HAN ESTAT ELS PRINCIPALS OBSTACLES? (%)

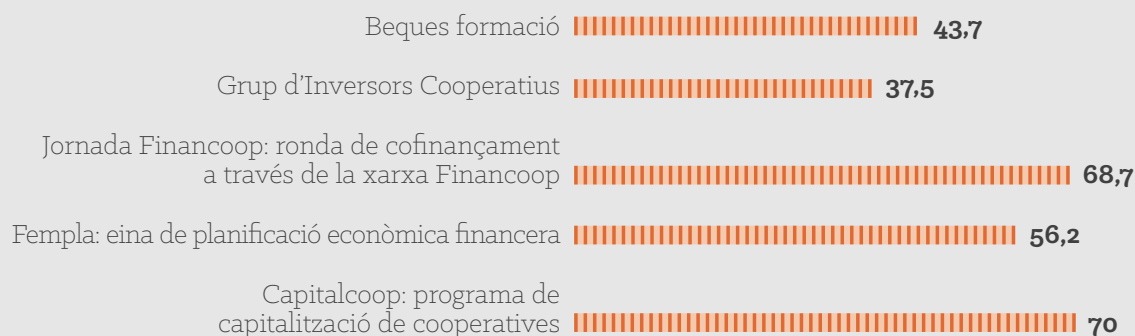
Preguntades per si a l'hora de demanar el finançament han tingut cap obstacle, més del 40% de les cooperatives han donat una resposta negativa. Entre els obstacles que s'han trobat les cooperatives enquestades destaca la manca de recursos propis (pel 26,2%), l'escassa generació de beneficis (14,3%) i la manca de garanties suficients (14,29%).

QUIN ÉS EL PRINCIPAL MOTIU PEL QUE NO HEU NECESSITAT FINANÇAMENT? (%)

Pel que fa aquelles cooperatives que no han tingut necessitat de finançament, el 43,2% assegura que el motiu principal és el finançament amb fons propis. També destaca un 32,4% que afirma que gaudeix d'una tresoreria folgada.

CONEIXEU ELS SEGÜENTS INSTRUMENTS, EINES I RECURSOS FINANCERS IMPULSATS PER FUNDACIÓ SEIRA? (%)

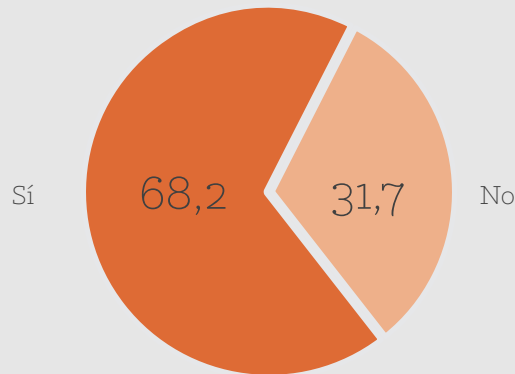
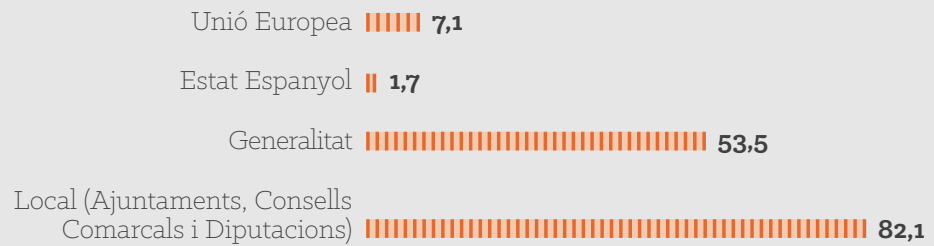
Dels diversos instruments, eines i recursos financers impulsats per la Fundació Seira, més de la meitat de les cooperatives coneixen Capitalcoop (70%), Fempla (56,2%) i les Jornades Financoop (68,8%). Per la seva banda, el Grup d'Inversors Cooperatius (amb el 37,5%) i les Beques formació (amb el 43,8%) no arriben a ser conegudes per la meitat de cooperatives enquestades, però assoleixen nivells de coneixement força elevats.

QUIN TIPUS D'INSTRUMENT O NECESSITAT FINANCERA CREUS QUE HAURIA D'IMPULSAR LA FUNDACIÓ SEIRA? (%)

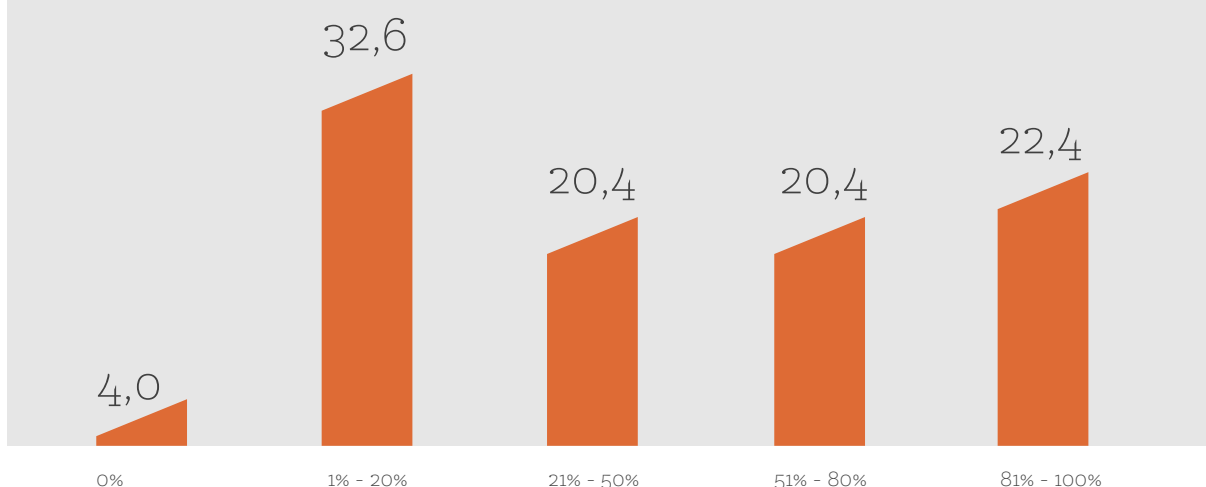
Més de la meitat de cooperatives creu que la Fundació Seira hauria d'impulsar un acompanyament financer (50,56%) i un instrument d'inversió i/o finançament cooperatiu de capital institucional per cofinançar projectes d'expansió i consolidació (57,3%). L'impuls d'un instrument com el *crowdfunding* com a sistema de finançament col·lectiu a través d'internet i les xarxes socials amb petits inversors rep un suport menor (aproximadament del 30% de cooperatives), mentre que l'impuls d'una moneda social i digital interessa tan sols al 20% de les cooperatives.

DURANT EL 2015, HEU PRESTAT SERVEIS A L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA? (%)**AMB QUINES ADMINISTRACIONS HEU PRESTAT AQUESTS SERVEIS? (%)**

Gairebé el 70% de les cooperatives afirma haver prestat serveis a l'administració pública. D'aquestes, més del 80% assegura haver treballat amb l'administració local (ajuntaments, consells comarcals i diputacions), el 53,6% amb la Generalitat i només un 1% afirma haver prestat serveis al govern de l'Estat espanyol. Un 7,14% de les cooperatives ha prestat serveis a alguna institució vinculada a la Unió Europea.

EL 2015, QUIN PERCENTATGE DE LA VOSTRA FACTURACIÓ HA REPRESENTAT L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA? (% PER TRAMS)

Per una tercera part de les cooperatives que han prestat servei a l'administració pública, aquesta activitat no arriba al 20% de la facturació anual. Però a l'altre extrem, un 22,5% de cooperatives supera el 80% de la facturació anual. Es demostra que són pocs els casos de cooperatives que hagin prestat serveis a l'administració pública sense cap mena de prestació econòmica.

DISTRIBUCIÓ SALARIAL

Sou brut anual de la categoria professional més elevada a la vostra cooperativa:

Mínim	Màxim	Mitjana	Mediana
0 €	102.580 €	27.257 €	25.500 €

Sou brut anual de la categoria professional més baixa de la vostra cooperativa:

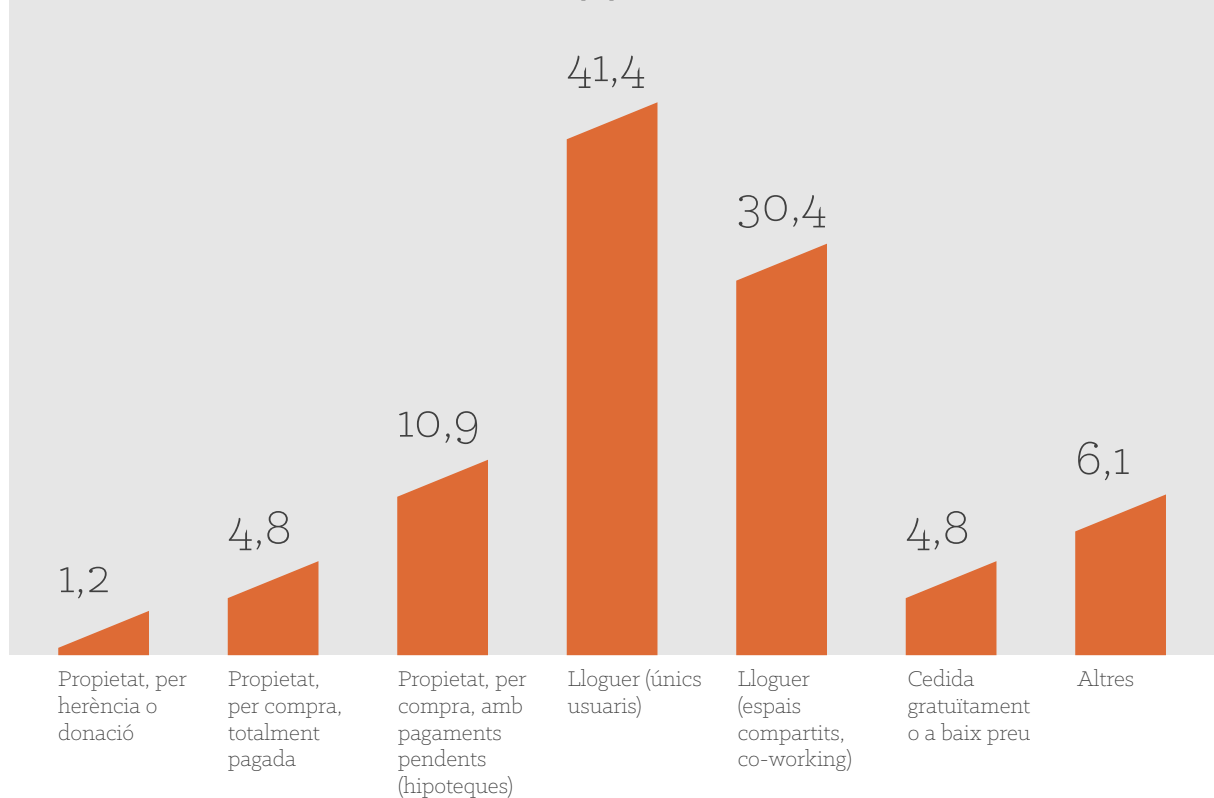
Mínim	Màxim	Mitjana	Mediana
0 €	33.762 €	15.009 €	16.000 €

Relació entre el sou brut de la categoria més elevada i més baixa de les cooperatives:

Mínim	Màxim	Mitjana	Mediana
1	15,2	2,1	1,5

Aquestes tres preguntes aporten informació sobre els rangs salarials de les cooperatives catalanes. De mitjana, el sou brut de la categoria professional més elevada supera els 27.000€ (tot i que el valor màxim supera els 100.000€). Pel que fa a la categoria professional més baixa, el sou es situa de mitjana en els 15.000€ anuals. De mitjana, la relació salarial entre la categoria més elevada i la més baixa no arriba a triplicar-se (i la meitat de les cooperatives no supera la relació de 1,5).

QUIN ÉS EL RÈGIM DE TINENÇA DEL LOCAL O CENTRE DE TREBALL PRINCIPAL DE LA COOPERATIVA?(%)

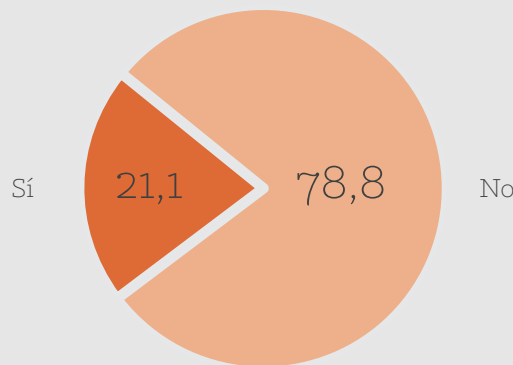

El règim de tinença més habitual per les cooperatives és el de lloguer. Un 41% afirma llogar en solitari i un 30% comparteix l'espai. El 15% de cooperatives manifesta posseir local de propietat malgrat que només el 5% assegura tenir-lo completament pagat.

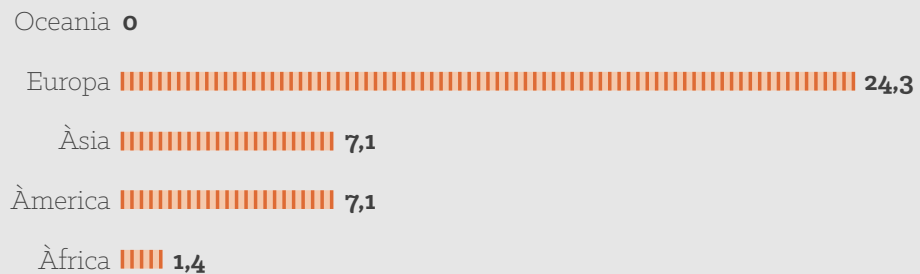
3

INTERNACIONALITZACIÓ

DURANT EL 2015, LA COOPERATIVA VA REALITZAR VENDES INTERNACIONALS DE PRODUCTES O SERVEIS? (%)

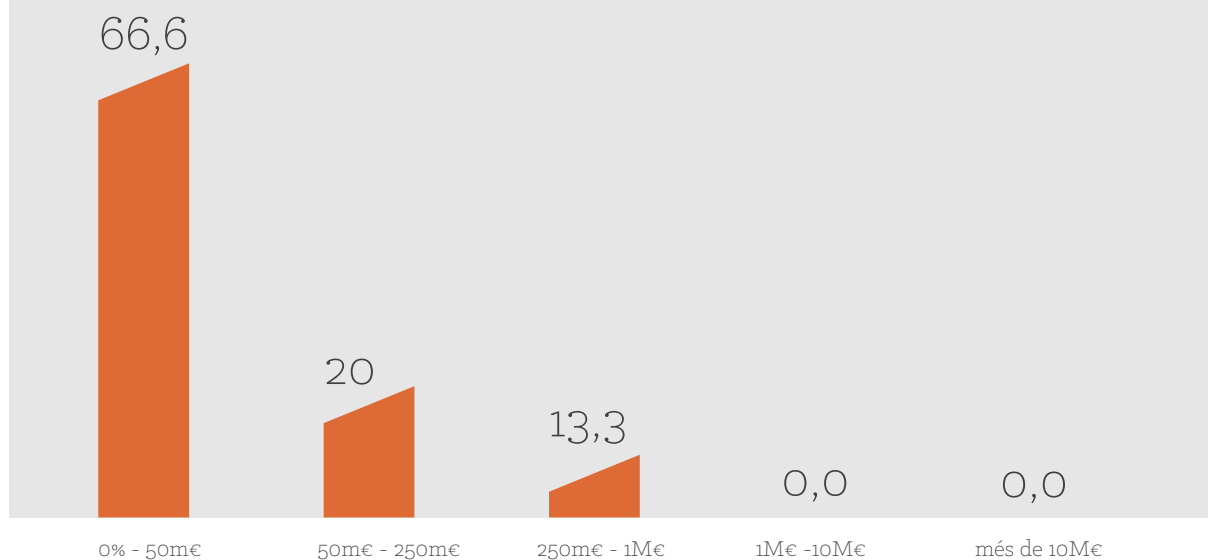

DE QUINS CONTINENTS PROVENEN ELS INGRESSOS INTERNACIONALS? (%)

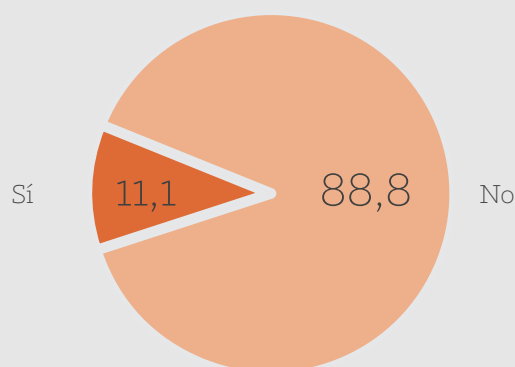
Només el 21,2% de cooperatives enquestades manifesta haver realitzat vendes internacionals dels seus productes o serveis. D'aquestes, les vendes s'han produït sobretot en el continent europeu, com manifesta el 24,3% de cooperatives.

INDIQUEU EL VOLUM D'INGRESSOS PROCEDENT DE L'ACTIVITAT INTERNACIONAL EN L'EXERCICI 2015. (% PER TRAMS)

Dues de cada tres cooperatives que realitzen vendes internacionals no superen els 50.000€ d'ingressos per aquesta activitat. Cap de les cooperatives enquestades ha arribat a superar el milió d'euros en vendes internacionals.

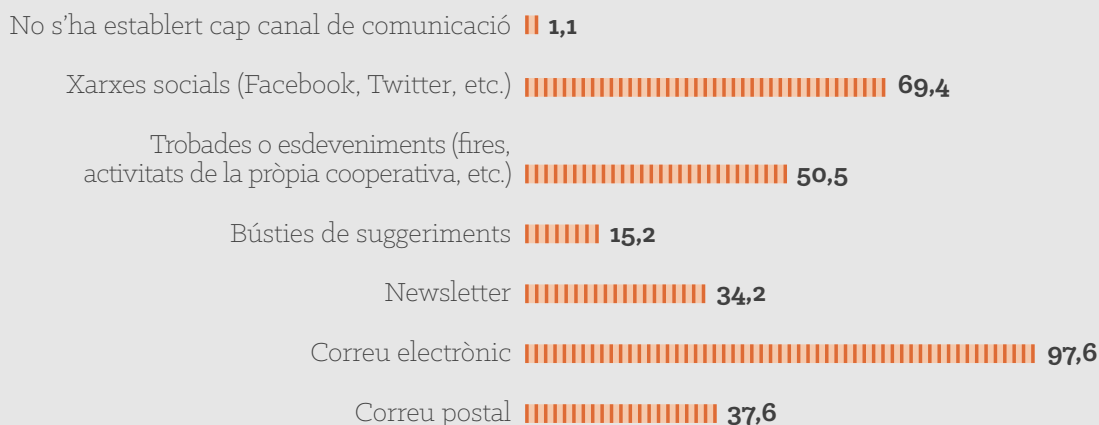
DURANT EL 2015, HEU REALITZAT ACTIVITAT VINCULADA A CONTRACTACIÓ PÚBLICA INTERNACIONAL? (%)

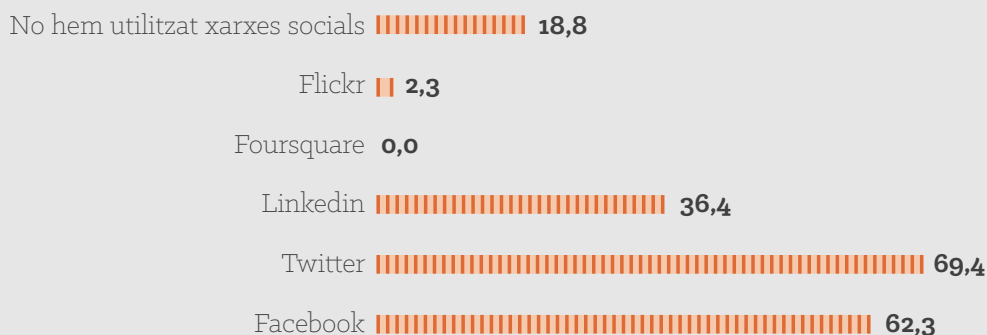
Pràcticament el 90% de cooperatives no ha realitzat activitat vinculada a la contractació pública internacional.

4

COMUNICACIÓ I XARXES

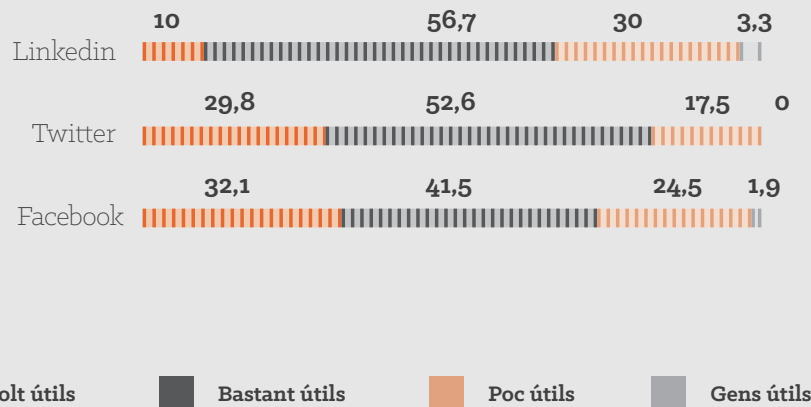
DURANT L'ANY 2015, QUINS CANALS DE COMUNICACIÓ HEU UTILITZAT AMB USUARIS O CONSUMIDORS DE LA VOSTRA COOPERATIVA? (%)

S'aprecia un ús molt diferent segons el canal utilitzat. Malgrat que la pràctica totalitat de cooperatives ha utilitzat el correu electrònic, i gairebé el 70% ha utilitzat les xarxes socials, l'ús d'altres canals com el correu postal, els newsletter, o la bústia de suggeriments ha estat molt menor. El 50% de cooperatives enquestades assegura haver promogut o participat en trobades o esdeveniments com fires, activitats de la pròpia cooperativa, etc.

INDIQUEU QUINES XARXES SOCIALS HEU UTILITZAT EWL 2015 (%):

Només el 18,8% de cooperatives afirma no haver utilitzat cap xarxa social durant 2015. Facebook i Twitter són, amb diferència, les xarxes socials més utilitzades. La xarxa professional LinkedIn es situa en tercera posició, però tan sols ha estat utilitzada per un terç de les cooperatives enquestades.

VALORA LA UTILITAT D'AQUESTES XARXES SOCIALS PER A LA VOSTRA COOPERATIVA (%)

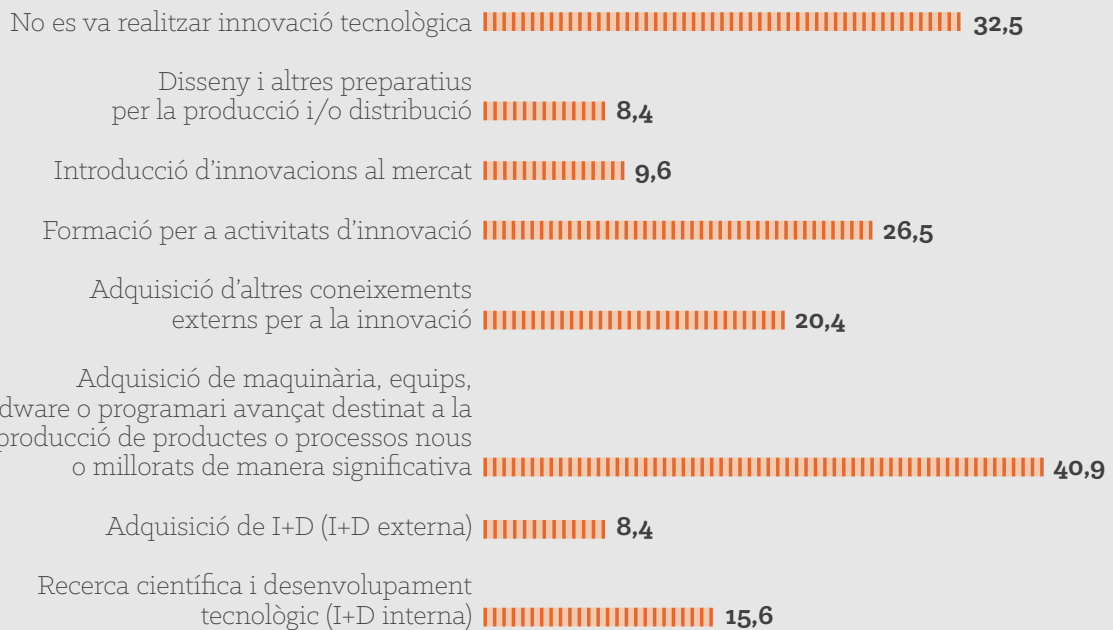

La valoració d'aquestes xarxes també va vinculada al seu ús. Així, el 74% de les cooperatives usuàries de Facebook troba aquesta xarxa bastant o molt útil. En el cas de Twitter, aquest percentatge s'incrementa fins al 82%. LinkedIn també recull una bona valoració de la seva utilitat, així ho manifesta un 67% de les cooperatives que en són usuàries.

5

INNOVACIÓ

INDIQUEU EL TIPUS DE INNOVACIÓ TECNOLÒGICA QUE VA REALITZAR LA VOSTRA COOPERATIVA DURANT L'ANY 2015(%)

Dues de cada tres cooperatives va realitzar algun tipus d'innovació tecnològica durant l'any 2015. El 41% de les cooperatives va adquirir maquinària, equips, hardware o programari avançat per a ser destinat a la producció o a la millora de processos. El 26,5% de cooperatives va realitzar formació per activitats d'innovació. Finalment, un 20% va adquirir altres tipus de coneixements per a la innovació.

INDIQUEU EL TIPUS D'INNOVACIÓ NO TECNOLÒGICA QUE VA REALITZAR LA VOSTRA COOPERATIVA DURANT L'ANY 2015 (%)

Un terç de cooperatives no va realitzar cap tipus d'innovació no tecnològica durant l'any 2015. De les que sí que ho van fer, el 33,7% van desenvolupar nous mètodes d'organització de les pràctiques de negoci o millores significatives en els mètodes ja existents, i el 30% van desenvolupar nous mètodes de comercialització dels seus productes i serveis.

QUINA VA SER LA DESPESA QUE ES VA DEDICAR A INNOVACIÓ DURANT

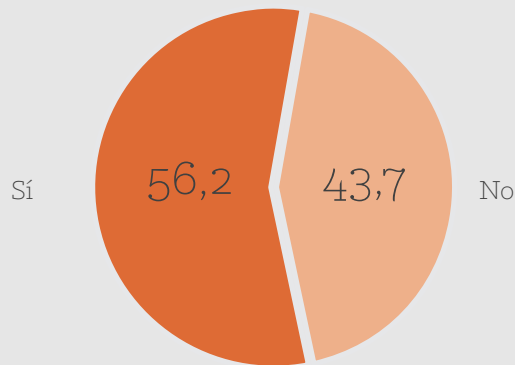
Mínim	Màxim	Mitjana	Mediana
0 €	150.000 €	14.938 €	6.250 €

De mitjana, les cooperatives van gastar uns 15.000€ en innovació (tecnològica i no tecnològica) durant 2015. Tanmateix, aquesta mitjana es veu afectada per uns valors màxims força alts, pel que la mediana ens indica que la meitat de les cooperatives no va superar els 6.250€ en aquest tipus d'activitat.

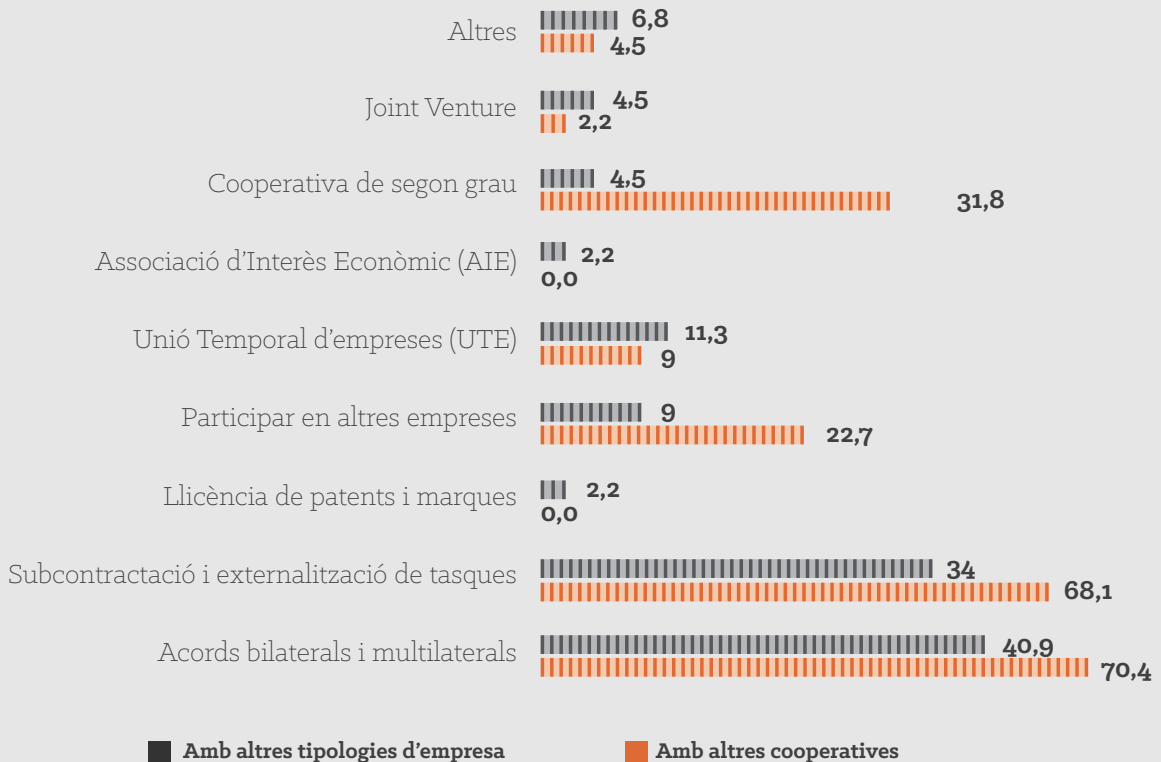
6

COOPERACIÓ EMPRESARIAL

DURANT L'ANY 2015, HEU REALITZAT ACCIONS DE COOPERACIÓ EMPRESARIAL? (%)

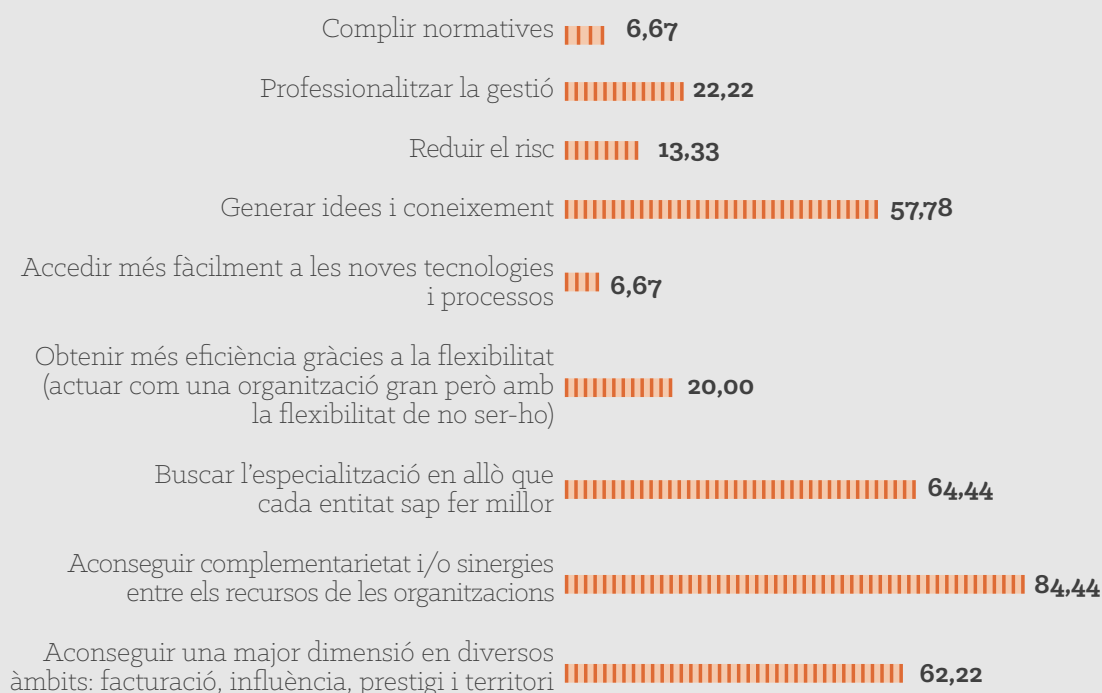

INDIQUEU EL TIPUS DE COOPERACIÓ MANTINGUDA (%)

Només la meitat de les cooperatives van realitzar accions de cooperació empresarial durant l'any 2015. Destaquen els acords bilaterals i multilaterals així com la subcontractació i externalització de tasques. En aquests dos casos, però, s'observa de forma molt destacada la prioritat de la cooperació entre cooperatives. Destaca també el 22,7% de cooperatives que participen en altres empreses cooperatives.

INDIQUEU QUINA O QUINES VAN SER LES FINALITATS DE LA COOPERACIÓ MANTINGUDA (%)

Les finalitats de la cooperació empresarial són molt diverses. Destaca un 87,4% de cooperatives que manifesta haver cooperat per tal d'aconseguir complementarietat o sinèrgies entre els recursos de les organitzacions. També destaca el 64,4% de les cooperatives que ha buscat l'especialització en allò que cada entitat sap fer millor i el 62,2% que pretenia aconseguir una major dimensió en diversos àmbits tals com la facturació, influència, prestigi i presència territorial.

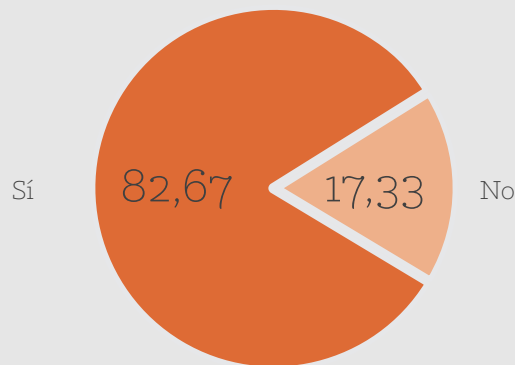
7

INFORMACIÓ SOCIETÀRIA

PERCENTATGE APROXIMAT DE PERSONES QUE HAN PARTICIPAT EXERCINT EL SEU DRET A VOT EN LA DARRERA ASSEMBLEA GENERAL (%)

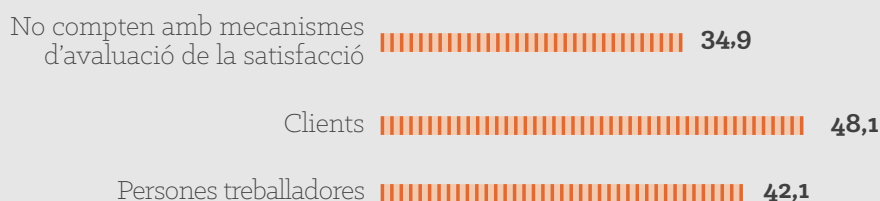
Mínim	Màxim	Mitjana	Mediana
0	100	85,1	100

Tot i que de mitjana a les assemblees generals de les cooperatives federades hi participa el 85% de les persones sòcies, a més de la meitat de les cooperatives la participació arriba al 100%.

COMPTEU AMB CANALS INTERNS PER RECOLLIR PROPOSTES DE MILLORA?(%)**INDIQUEU ELS CANALS AMB ELS QUE COMPTEU (%)**

Un alt percentatge de cooperatives assegura comptar amb canals interns per recollir propostes de millora. Destaquen els canals orals (reunions, grups de treball i millora...). Aproximadament el 42% de les cooperatives utilitzen canals escrits (enquesta, bústia de suggeriments, circular, etc.). El mateix percentatge utilitza canals tecnològics (intranet, xarxes socials...).

LA VOSTRA COOPERATIVA COMPTA AMB MECANISMES PER AVALUAR LA SATISFACCIÓ DE... (%)

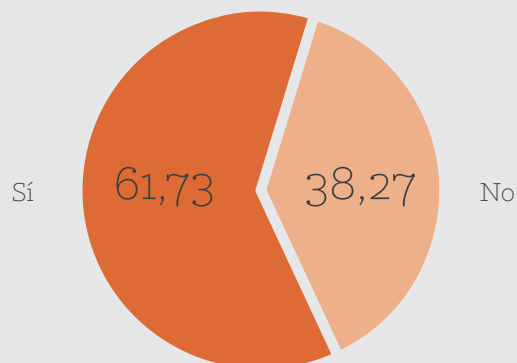

QUINS MECANISMES TÉ LA VOSTRA COOPERATIVA PER AVALUAR LA SATISFACCIÓ? (%)

Dues de cada tres cooperatives utilitza algun tipus de mecanisme d'avaluació de la satisfacció de persones clientes i/o de persones treballadores. D'aquelles que han establert mecanismes d'avaluació de la satisfacció, destaca l'ús de canals orals, així com també de canals escrits.

A MÉS DE LA FEDERACIÓ DE COOPERATIVES DE TREBALL DE CATALUNYA, LA VOSTRA COOPERATIVA ÉS MEMBRE D'ORGANITZACIONS DE 2n O 3r NIVELL? (%)

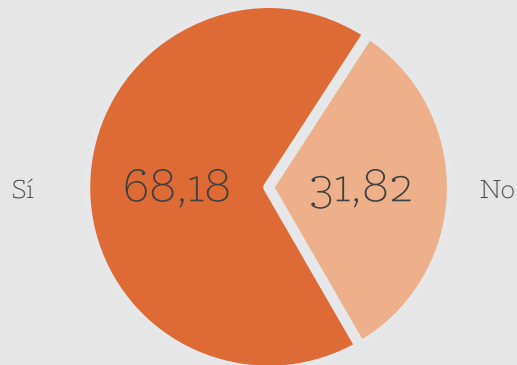

El 61,7% de les cooperatives enquestades assegura ser membre d'una altra organització de segon o tercer nivell, ja siguin organitzacions empresarials, sectorials, coordinadores o plataformes.

8

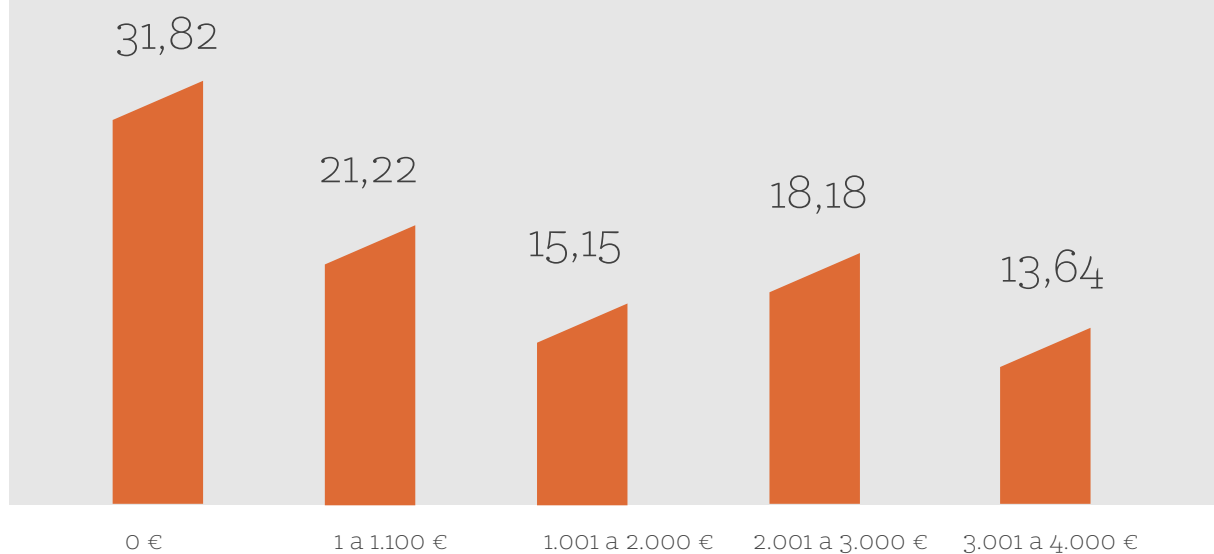
FORMACIÓ

DURANT 2015 HEU REALITZAT DESPESA EN FORMACIÓ A LA VOSTRA COOPERATIVA? (%)

Gairebé el 70% de les cooperatives enquestades afirma haver dedicat algun tipus de despesa a la formació de les seves persones membres.

INDIQUEU LA DESPESA DEDICADA A FORMACIÓ DURANT L'ANY 2015 (% PER TRAMS)

QUIN PERCENTATGE DE LA VOSTRA DESPESA HA SIGNIFICAT AQUESTA PARTIDA?(%)

Mínim	Màxim	Mitjana	Mediana
0	14,3	1,1	0,2

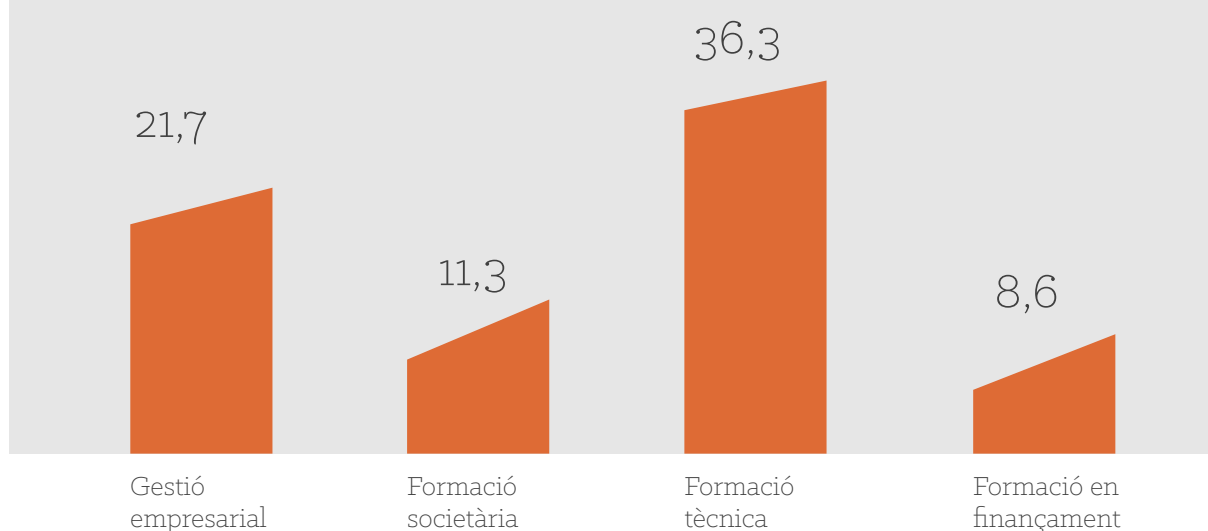
La meitat de les cooperatives enquestades assegura haver-se gastat un mínim de 1.000 euros en despesa de formació per a les seves persones membres. La mitjana d'aquesta partida per a l'any 2015 es va situar en els 3.600€, el que suposa un 1,1% de la despesa de les cooperatives.

INDIQUEU QUIN PERCENTATGE APROXIMAT D'AQUESTA DESPESA ES VA FER AMB APOSTA, ESCOLA EMPRESARIAL COOPERATIVA (%)

Mínim	Màxim	Mitjana	Mediana
0	100	13,4	0

Més de la meitat de cooperatives enquestades no ha realitzat cap despesa en formació a través d'Aposta. Amb tot, una mitjana del 13,4% de la despesa en formació es realitza a través d'Aposta.

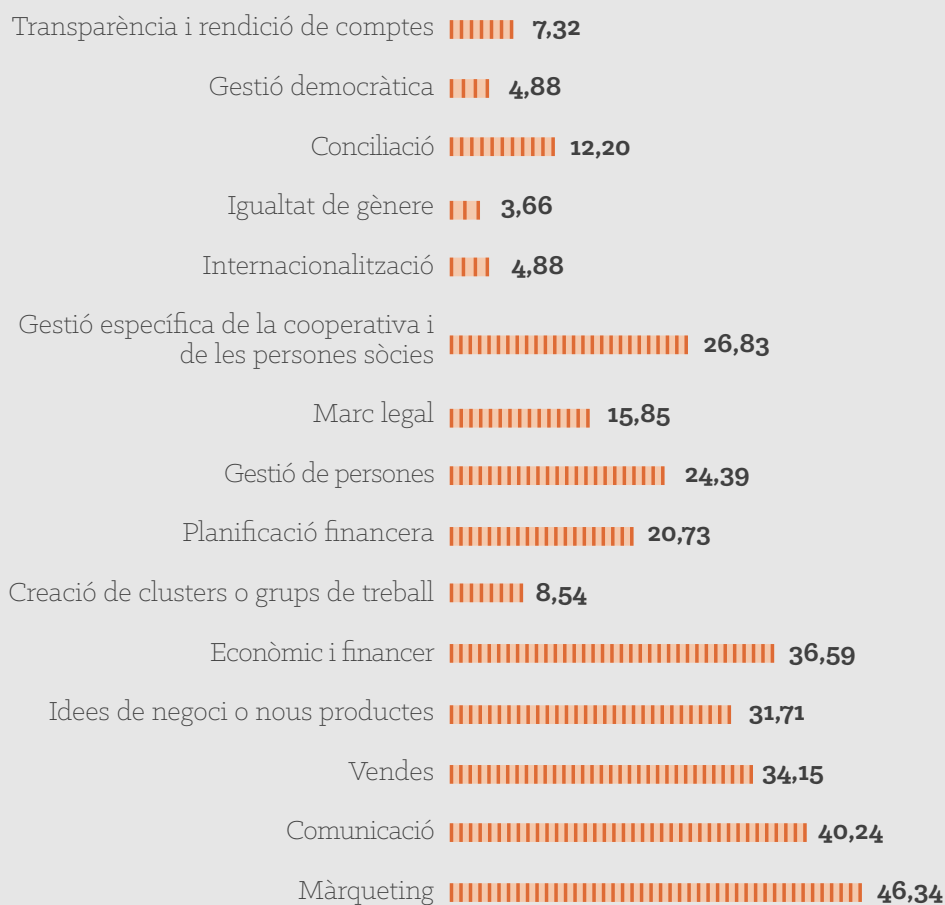
PERCENTATGE DE PERSONES FORMADES PER ÀMBITS (%)

De quatre tipologies de formació recollides en aquest estudi (gestió empresarial, formació societària, formació tècnica i formació en finançament) la que ha tingut de mitjana un major nombre de persones inscrites va ser la de la relacionada amb la formació tècnica, amb una mitjana del 36,3% de membres de la plantilla, seguida de la formació en gestió empresarial, amb el 21,7% de mitjana.

ÀREES DE REFORÇ PRIORITARI A LA VOSTRA COOPERATIVA (%)

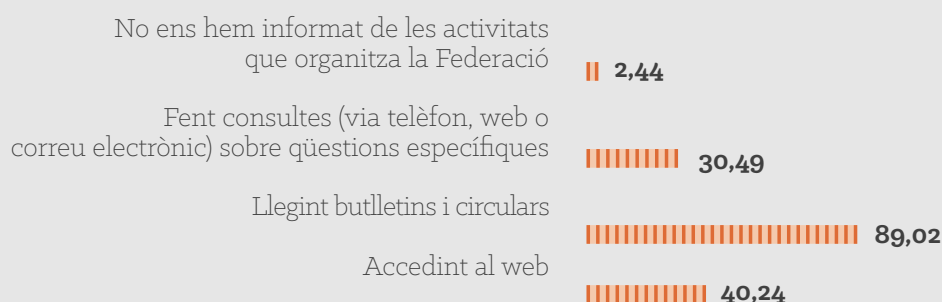

Les àrees relacionades amb l'àmbit de màrqueting i comunicació agrupen de forma clara la demanda principal de formació, seguida de l'àmbit econòmic i financer o les vendes.

9

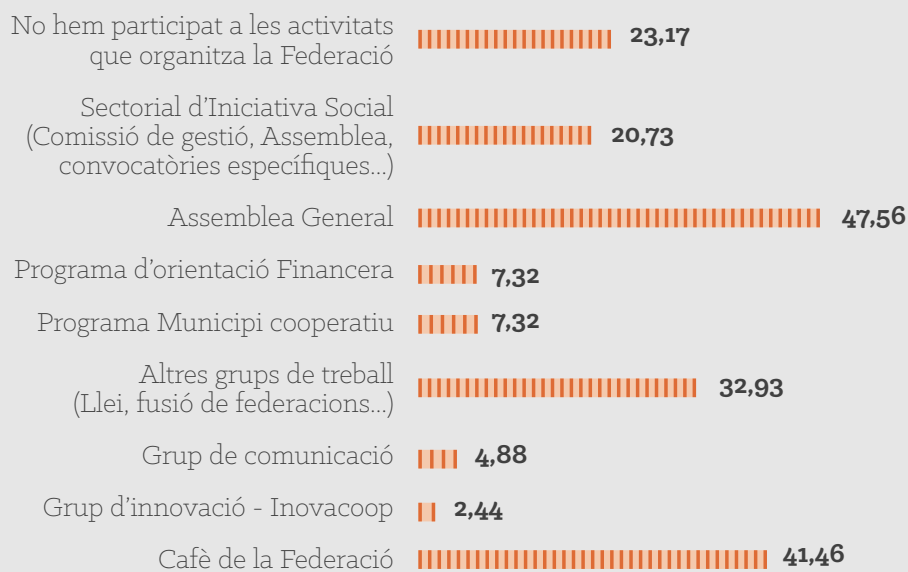
PARTICIPACIÓ

DURANT L'ANY 2015, DE QUINA MANERA US HEU MANTINGUT INFORMATS DE LES ACTIVITATS QUE ORGANITZA LA FEDERACIÓ?(%)

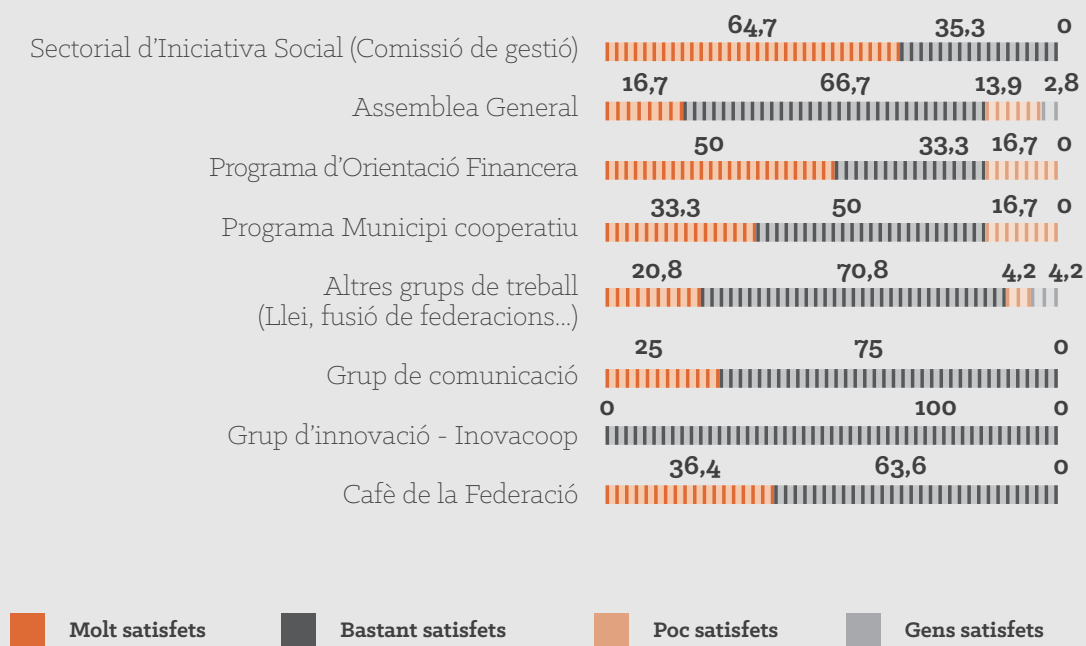
Pràcticament el 90% de les cooperatives enquestades s'han informat a través de butlletins i circulars de la Federació. Un 40% de cooperatives s'informa a través del web i un 30% han fet consultes directes sobre qüestions específiques.

EN QUINES DE LES SEGÜENTS ACTIVITATS QUE ORGANITZA LA FEDERACIÓ HEU PARTICIPAT DURANT L'ANY 2015?(%)

De les diverses activitats organitzades per la Federació, la que ha recollit més participació per part de les cooperatives ha estat l'Assemblea. Un percentatge alt (superior al 40%) de cooperatives assegura participar al *Cafè de la Federació*. Un terç de les cooperatives han participat, a més, en altres grups de treball. Només una de cada quatre cooperatives no ha participat en cap de les activitats organitzades per la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya.

INDIQUEU EL GRAU DE SATISFACCIÓ AMB LES ACTIVITATS A LES QUE HEU TINGUT ACCÉS (%)

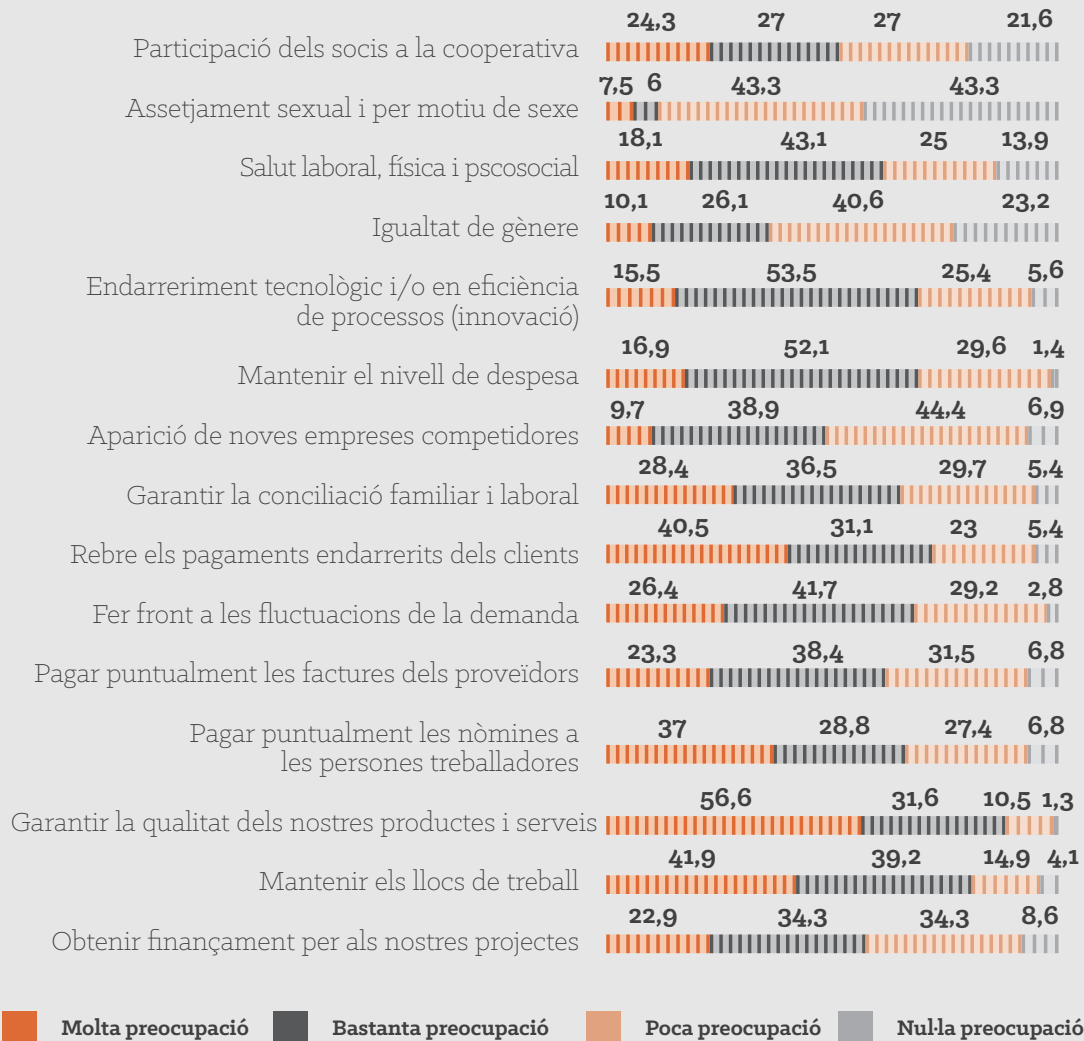

Aproximadament 83% de les cooperatives enquestades es mostren bastant o molt satisfetes amb la celebració de l'Assemblea de la Federació durant l'any 2015. El 100% de les cooperatives que afirmen haver participat en el *Cafè de la Federació* asseguren estar bastant o molt satisfetes d'aquesta activitat.

10

PRINCIPALS PREOCUPACIONS

PRINCIPALS PREOCUPACIONS PER A LA VOSTRA COOPERATIVA (%)

De les diverses possibles preocupacions recollides en aquest estudi en destaquen dues sobre la resta: garantir la qualitat dels seus productes i serveis (88,2%) i mantenir els llocs de treball (81,1%). Més enrere però amb un alt grau de representació es troba la preocupació per cobrar pagaments. A més, l'endarreriment tecnològic, la deficiència de processos, el manteniment del nivell de despesa, la capacitat per fer front a les fluctuacions de la demanda i la capacitat de pagar puntualment els proveïdors, també presenten un alt grau de preocupació per part de les cooperatives enquestades.

11

CONCLUSIONS

Gairebé el 70% de les cooperatives enquestades està formada per un màxim de 6 persones sòcies.

---

4 de cada 10 cooperatives no compten amb persones treballadores no sòcies dins de l'organització.

La relació entre persones treballadores sòcies i no sòcies és aproximadament de 6 a 4.

La presència de dones treballadores a les cooperatives enquestades és superior a la d'homes, trobant una relació de 6 dones per cada 4 homes. Als consells rectors de les cooperatives trobem una relació de dones/homes similar.

Les cooperatives de treball han augmentat o mantingut la seva ocupació en un 84% respecte l'any passat

---

En termes de facturació, les cooperatives de treball han augmentat o mantingut la seva facturació en un 76%.

Gairebé la totalitat de cooperatives (98,8%) estan d'acord o molt d'acord en assenyalar que el seu és un model de negoci a l'alça.

Una de cada deu cooperatives no arriba als 50.000€ d'ingressos anuals.

La meitat de les cooperatives enquestades (exactament un 51,2%) manifesta haver tingut la necessitat d'accedir a finançament durant l'any 2015. I la pràctica totalitat ha aconseguit el finançament que necessitava.

Dels diversos instruments eines i recursos financers impulsats per la Fundació Seira, més de la meitat de les cooperatives coneixen Capitalcoop (70%), Fempla (56,2%) i les Jornades Financoop (68,8%).

Gairebé el 70% de les cooperatives afirma haver prestat serveis a l'administració pública. Més del 80% assegura haver treballat amb l'administració local (ajuntaments, consells comarcals i diputacions) i un 53,6% ho ha fet per la Generalitat.

De mitjana, el sou brut de la categoria professional més elevada supera els 27.000€ (tot i que el valor màxim supera els 100.000€). Pel que fa a la categoria professional més baixa, el sou es situa de mitjana en els 15.000€ anuals. De mitjana, la relació salarial entre la categoria més elevada i la més baixa no arriba a triplicar-se (i la meitat de les cooperatives no supera la relació de 1,5).

El règim de tinença més habitual per les cooperatives és el de lloguer. Un 41% és usuari únic de l'espai mentre que un 30% comparteix espai.

Només el 21,2% de cooperatives enquestades manifesta haver realitzat vendes internacionals de productes o serveis.

Gairebé el 70% de les cooperatives han utilitzat les xarxes socials durant el 2015.

Dues de cada tres cooperatives va realitzar algun tipus d'innovació tecnològica durant l'any 2015.

De mitjana, les cooperatives van gastar uns 15.000€ en innovació (tecnològica i no tecnològica) el 2015.

En matèria de cooperació empresarial s'observa de forma molt destacada més relació entre cooperatives que amb les altres tipologies d'empresa.

Tot i que la mitjana de participació a les assemblees de les cooperatives és del 85%, a més de la meitat arriba al 100%.

Un alt percentatge de cooperatives (82,7%) assegura comptar amb canals interns per recollir propostes de millora.

Dues de cada tres cooperatives utilitza algun tipus de mecanisme d'avaluació de la satisfacció de persones clientes i/o de persones treballadores.

Gairebé el 70% de les cooperatives enquestades afirma haver dedicat algun tipus de despesa a la formació de les seves persones membres.

La meitat de les cooperatives enquestades assegura haver-se gastat un mínim de 1.000 euros en despesa de formació per a les seves persones membres.

Pràcticament el 90% de les cooperatives enquestades s'informa a través de butlletins i circulars de la Federació mentre que un 40% ho fa via web. El 30% assegura haver traslladat consultes directes sobre qüestions específiques.

Aproximadament 83% de les cooperatives enquestades estan bastant o molt satisfetes amb l'Assemblea 2015. El 100% de les cooperatives que afirmen haver participat en el Cafè de la Federació asseguren estar bastant o molt satisfetes d'aquesta activitat.

La principal preocupació de les cooperatives enquestades és garantir la qualitat dels productes i serveis (88,2%) així com el manteniment dels llocs de treball (81,1%).

INFORME DE CONJUNTURA ECONÒMICA **2015**

DESTACATS

Durant 2015 a Catalunya ha crescut l'ocupació un 4,6% a les cooperatives, que han incorporant quasi 2.000 persones al mercat de treball.

El 77% dels contractes laborals al sector cooperatiu són indefinits i el 82% són a temps complet.

Els sectors empresarials amb els índexs de confiança més elevats són l'hostaleria, el transport i la construcció.

L'economia catalana segueix creixent. Al 2015 es consoliden els signes de recuperació iniciats el 2014. El creixement ve marcat per un augment de la demanda interna.

Tant a Catalunya com al conjunt l'Estat Espanyol el nombre d'afiliats a la Seguretat Social augmenta i la taxa d'atur disminueix considerablement. La xifra de persones desocupades, però, es manté elevada, especialment en cas dels joves que registren un dels percentatges d'atur més elevat de la Unió Europea.

L'evolució econòmica mundial ve marcada per una caiguda del preu del petroli i per la desacceleració de les economies emergents. Els organismes internacionals revisen a la baixa les previsions de creixement i de comerç mundial però a les dades del 2015 es parla de creixement sostingut de l'economia.

1

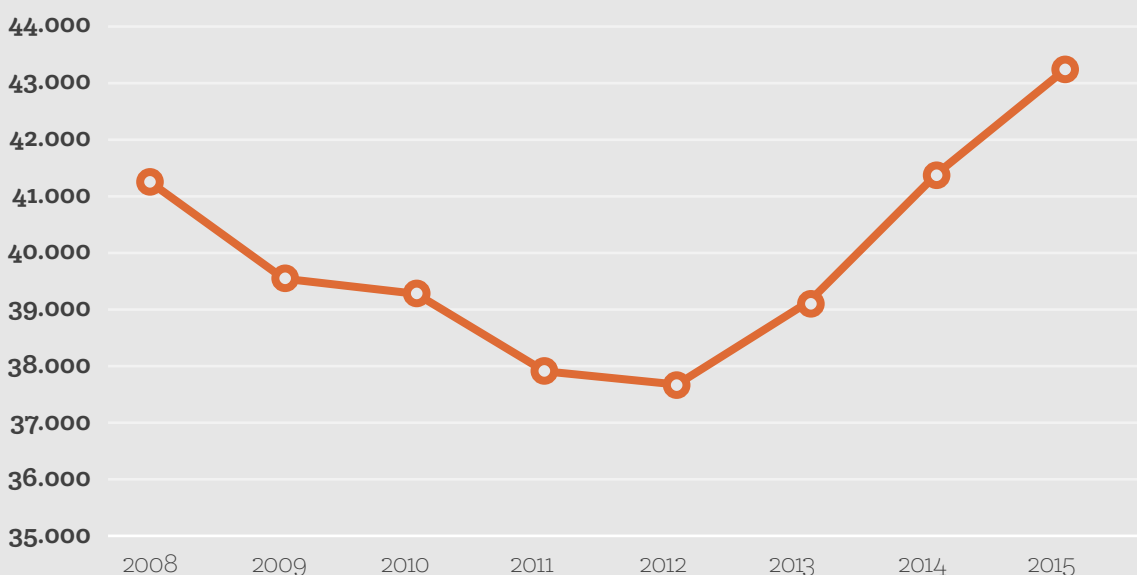
EMPRESSES COOPERATIVES

A Catalunya el 2015 el nombre de persones treballadores a les cooperatives inscrites a la Seguretat Social augmenta un 4,6% respecte al 2014 i ocupa 1.913 treballadores fins a arribar a un total de 43.236 persones. Un augment lleugerament superior a la variació anual de la població ocupada del mercat de treball general que al 2015 ha estat del 1,5%.

Com s'observa en el Gràfic 1, l'últim any es consolida el canvi de tendència iniciat el 2012 fins arribar a una situació de persones ocupades a nivells fins i tot més elevats que a l'inici de la crisi econòmica-financera.

GRÀFIC 1

EVOLUCIÓ DE LES PERSONES OCUPADES EN COOPERATIVES A CATALUNYA (4t. trimestre 2015)

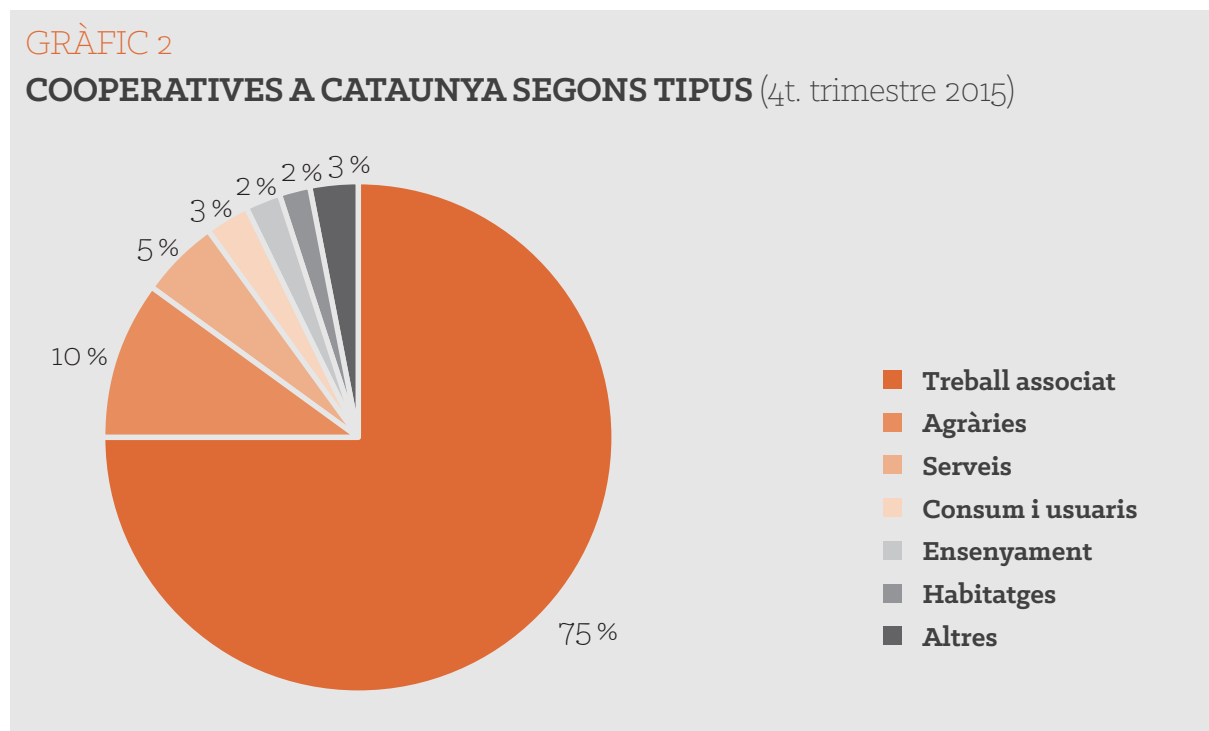

Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social

L'últim trimestre de 2015 hi havia a Catalunya 4.132 cooperatives registrades. Això representa un augment de 1,8% punts respecte el 2014 i superior al percentatge de creixement de nombre de cooperatives del conjunt de l'Estat espanyol. Es manté el pes de les cooperatives de Catalunya que representen un 20% de les inscrites a la Seguretat Social del conjunt de l'Estat. Tal i com és pot observar al Gràfic 2, el tipus de cooperatives més nombroses són, amb diferència, les de treball associat, seguides de les cooperatives agràries.

GRÀFIC 2

COOPERATIVES A CATAUNYA SEGONS TIPUS (4t. trimestre 2015)

Font: Departament d'Empresa i Ocupació. Direcció General d'Economia Social i Cooperativa

A l'Estat espanyol la xifra de persones treballadores a les cooperatives inscrites a la Seguretat Social el 2015 és de 301.867. Es detecta un augment del 2,9% respecte l'any anterior. El sector cooperatiu que segueix generant més ocupació en termes absoluts és el de serveis amb 194.582 persones treballadores (64% del total). En termes percentuals, però, el sector industrial és el que el 2015 experimenta un major augment de persones treballadores (5,4%).

Al sector cooperatiu espanyol, el percentatge de dones contractades (47,6%) és lleugerament inferior al d'homes (52,4%). Els llocs de treball generats també estan per sobre del mercat de treball general, com a Catalunya. Es registra un 77% de contractes indefinits i un 82% de contactes a temps complet. A més, 1 de cada 3 persones treballadores té una antiguitat laboral superior a 5 anys.

El nombre total de cooperatives inscrites a la Seguretat Social el quart trimestre del 2015 és 20.384, aquesta xifra representa un augment del 0,6% respecte el mateix període del 2014. Tot i ser un percentatge de quasi estancament es trenca la tendència de decreixement iniciat amb la crisi.

Les xifres de l'últim trimestre de 2015 de l'ICEH (Índex de confiança empresarial harmonitzat)¹ augmenten 12,3 punts respecte el mateix període del 2014 en el cas de Catalunya. A l'Estat espanyol la variació és més modesta, amb un augment del 8,2 punts. Tant a Catalunya com a l'Estat espanyol els sectors que presenten un índex de confiança més elevat són els de la construcció, l'hostaleria i el de transport.

---

1. Els Indicadors de confiança empresarial (ICE) es basen en enquestes econòmiques conjunturals de caràcter opinàtic o qualitatiu a establiments. Aquest tipus d'enquestes recull en un moment determinat l'opinió que tenen els empresaris sobre la situació actual i futura de l'activitat del seu negoci. L'Índex de confiança empresarial harmonitzat es construeix a partir de la Confiança empresarial (CE), definida com la mitjana geomètrica entre els indicadors de Situació i d'Expectatives

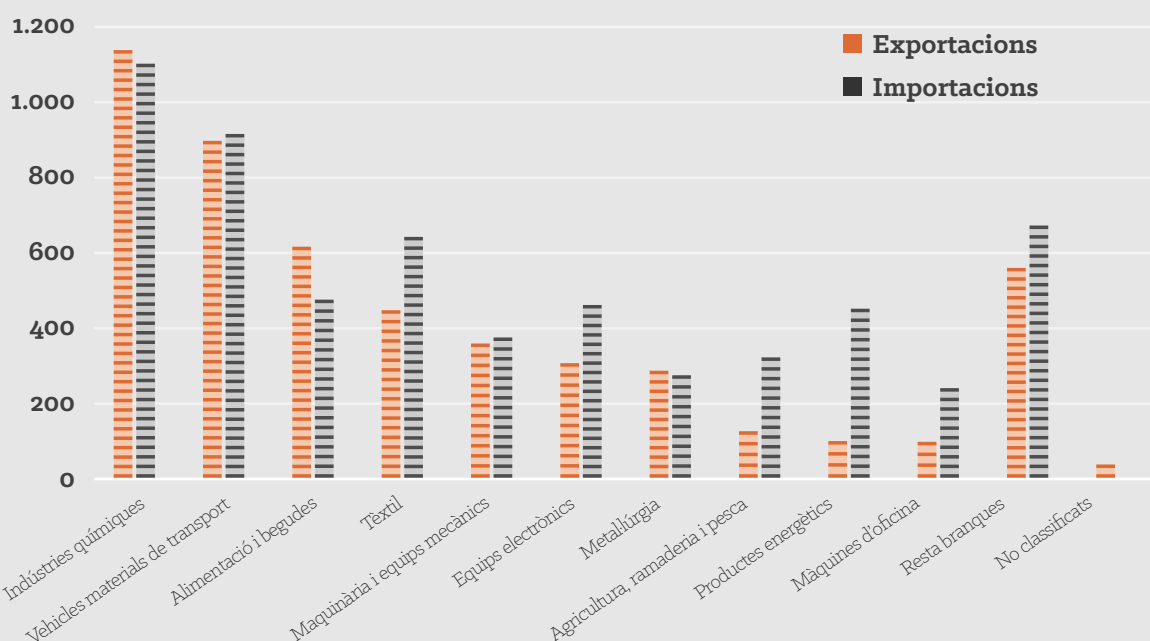
2

CATALUNYA

El 2015 es confirmen part dels discursos més optimistes sobre els signes de recuperació econòmica que s'evidenciaven el 2014. Després de continues baixades des del 2008, i per segon any consecutiu, el PIB català ha crescut el 3,4% respecte el 2014. Aquesta creixuda es deu a un augment de la demanda interna. Al sector serveis s'observa l'augment més gran, el 3,6%, seguit del sector de la construcció que puja 3,4%, i el sector industrial que continua amb la tendència 2014 i puja 2,7%. El sector agrari baixa un 1,2% després de dos anys consecutius de pujada. La demanda externa, tot i que mínima, fa un decreixement de 0,1 punts percentuals. Les exportacions catalanes creixen un 6% durant el 2015 però les importacions també ho fan a un ritme semblant, amb 5,8 punts més. Amb tot, la balança comercial catalana segueix sent negativa. Tal i com es pot apreciar al Gràfic 3, els principals sectors d'exportació són productes d'indústries químiques, vehicles i materials de transport així com productes del sector alimentari.

GRÀFIC 3

EXPORTACIONS / IMPORTACIONS CATALUNYA PER BRANQUES D'ACTIVITAT. any 2015 (milions d'euros)

Font: IDESCAT, a partir de dades del Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.

Els sectors on la importació catalana és més important són la indústria química, els vehicles i materials del sector transport i les vendes a l'exterior de la indústria tèxtil.

L'índex de preus al consum (IPC) entra en negatiu durant el 2015 i és situa en un -0,2. A l'Estat espanyol ja ho havia fet el 2014, però aleshores Catalunya es situava gairebé en el zero amb una taxa del 0,1. La majoria d'experts expliquen que, en gran part, la davallada de l'IPC és deguda a la baixada dels preus dels carburants i no tant a l'agreujament de problemes estructurals. En l'import dels salaris pactats en les revisions de convenis durant el 2015 hi ha una lleugera pujada del 0,86%. El consum a les llars denota un augment de l'optimisme amb una pujada del 3,6% al 2015 seguint així amb la tendència a l'alça que s'inicia el 2014.

El mercat de treball continua donant signes discrets de recuperació. El nombre d'afiliats a la Seguretat Social augmenta el 2015 en 110.000 persones més, el que es tradueix en una pujada del 3,6% respecte el 2014. Per segon any consecutiu, el 2015 tanca amb una disminució de la taxa d'atur de 9,1 punts percentuals respecte l'any anterior situant-se així la població desocupada en un 18,6 %. Aquesta davallada en part també s'explica per una disminució de la població activa (persones de 16 anys i més que tenen ocupació o estan disponibles i fan gestions per incorporar-se al mercat de treball) de 0,6 punts, entre d'altres motius, perquè han desistit en la seva cerca de feina. Les dades d'atur juvenil (16-24 anys), tot i que el 2015 segueixen amb la lleugera disminució iniciada el 2013, continuen sent alarmants amb un percentatge de persones desocupades del 42,3%.

Determinats sectors alerten que, tot i les xifres positives de creixement econòmic, aquest no es reparteix de forma equitativa i els indicadors ens mostren que la societat catalana és cada vegada més desigual. Degut a la precarietat del mercat laboral, els dèficits del sistema de protecció social i el fenomen dels treballadors pobres s'accentuen les diferències. Es calcula que a Catalunya un 11,7% de les persones amb feina tenen uns ingressos que no superen el llindar de la pobresa.

3

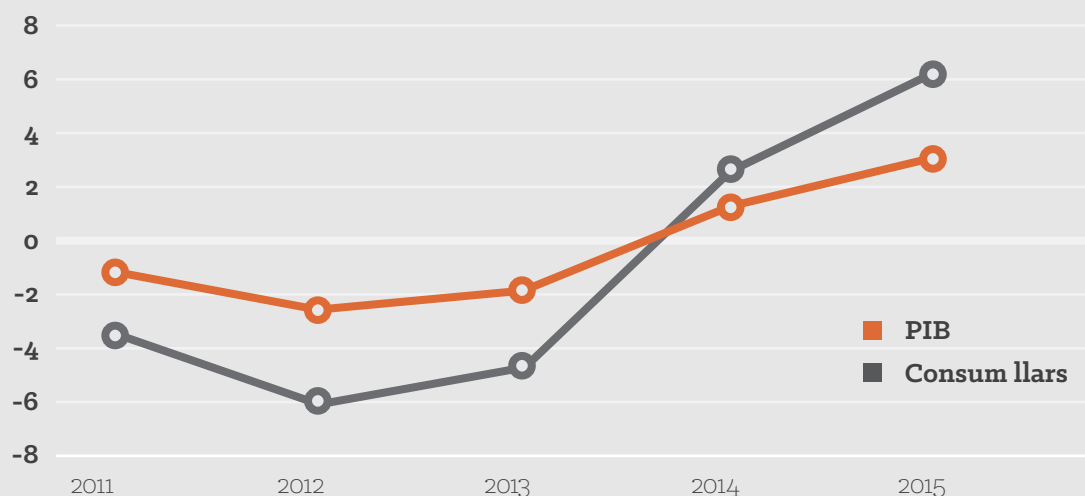
ESPANYA

Durant l'any 2015 l'economia espanyola segueix amb la tendència de creixement que ja s'intuïa a inicis del 2014. Tot i que bona part de les previsions de recuperació es van confirmant, segueixen pesant elements estructurals que impedeixen que el revifament i el creixement es situïn en els nivells desitjats. La recuperació espanyola ha vingut precedida de condicions de finançament més favorables, de baixades en la prima de risc, l'augment del consum de les famílies, la creació de llocs de treball i la disminució del cost de les matèries primeres, especialment la baixada del petroli. Però, com veurem, existeixen factors estructurals que porten a parlar, per part d'alguns sectors, d'excés d'optimisme. Els nivells elevats d'endeutament de les famílies i les empreses persisteixen i es manté una taxa d'atur molt elevada combinada amb l'estancament de l'economia europea.

El creixement del PIB espanyol el 2015 és situa 3,2%, xifra molt similar a la del creixement català. Com en el cas de Catalunya, l'augment de la demanda interna creix en 3,7 punts percentuals respecte al 2014 i consolida el canvi de tendència iniciat el 2013. En canvi, en el cas de la demanda externa, hi ha un decreixement del 0,5% respecte l'any anterior. La xifra de despesa en consum de les llars del 2015 confirma el canvi de tendència iniciat el 2014 i es recupera en 3,1 punts percentuals. El sector agrari i el de la construcció creixen un 1,9% i 5,2% respectivament iniciant així el camí cap a la recuperació després de les caigudes sistemàtiques dels últims exercicis. Tal i com es pot veure en el Gràfic 4 l'evolució del PIB espanyol i la despesa en consum de llars té evolució estretament lligada.

GRÀFIC 4

VARIACIÓ INTERANUAL PIB / DESPESA CONSUM LLARS ESPANYA

Font: INE

La xifra de dèficit públic pel 2015 segueix en negatiu (-5,08% sobre el PIB), però fa una petita disminució respecte l'any anterior i s'ha reduït a la meitat respecte la dada de fa tres anys. En el tancament del 2015 la balança comercial espanyola, tot i seguir en negatiu amb un -2,39%, en base a l'any 2007 s'ha reduït en gairebé 7 punts percentuals.

Així com passa en el cas de Catalunya, les xifres del mercat de treball de l'Estat espanyol també mostren signes de millora. El nombre de persones afiliades a la Seguretat Social augmenta durant el 2015 un 3,5% respecte el 2014. El 2015, per segon any consecutiu, la taxa d'atur es redueix en un 9,9% respecte l'any anterior i es situa al acabar l'exercici en un 22,1% de població desocupada. Aquest xifra és lleugerament superior a l'atur registrat a Catalunya. Tot i la disminució rècord, Espanya segueix sent un dels països de UE amb les taxa d'atur més elevada. Al 2015 es registra una petita disminució de la població activa del 0,1% respecte 2014, fet que reflexa que una part de les persones que constaven com aturades han desistit en la recerca. La disminució, a més, no és tan pronunciada com la del 2014 que va ser del 13,4% però sí que confirma la tendència de descens iniciada en aquest període. Les dades d'atur juvenil (16-24 anys), així com passa a Catalunya, són elevades respecte a la taxa general i, tot i que baixa 5,2 punts per sota la dada registra en el mateix període de 2014, es situa al del 46,2 de desocupats per el últim trimestre 2015. En cas espanyol el percentatge de temporalitat en el 2015 puja un punt respecte 2014 situant-se en un 25,1% de contractes de treball. El nombre de contractes a temps parcial s'estanca des del 2013 en el 15% .

El contrapunt a la visió positiva que ens ofereixen la majoria de magnituds macroeconòmiques anteriors, és que segons els resultats de l'últim trimestre de l'Enquesta de Població Activa (EPA), a l'Estat espanyol, encara hi ha 2.328.700 persones aturades de llarga duració, és a dir, que porten més d'un any buscant feina.

L'any 2014 l'índex AROPE² per a Espanya arriba al 29,2 % del total de la població, el que suposa un total de 13.657.232 persones en risc de pobresa i/o exclusió. En aquests anys l'evolució de l'indicador ha estat especialment significativa, amb un augment de 1,9 punts percentuals que es tradueixen en 790.801 noves persones. El col·lectiu de menors de 16 anys i el joves de 26 a 29 anys presenten els índexs més elevats (36,4% i 35,4% respectivament). Dins la UE-28 només Lituània, Grècia, Hongria, Bulgària i Romania tenen un índex AROPE més elevat que l'Estat espanyol.

---

2. L'Estratègia EU2020 va posar en marxa un indicador específic, denominat AROPE (At - Risk - Of Poverty and Exclusion) o taxa de risc de pobresa i exclusió social. Com que està harmonitzat a nivell europeu, permet comparar entre països. L'indicador complementa la mesura de la pobresa, basada en aspectes monetaris, amb aspectes d'exclusió, combinant factors de renda (pobresa relativa), privació material severa i baixa intensitat de la feina.

4

CONTEXT INTERNACIONAL

Al tancament de l'any 2015 s'ha comprovat que les previsions decreixement previstes a nivell mundial han resultat més atenuades del que s'esperava. Tant és així que les previsions de creixement pel 2016 i el 2017 han sofert una revisió a la baixa de 0,2 percentuals. Al Brasil, la recessió està demostrant ser més profunda del que s'esperava. A l'Orient Mitjà les perspectives són confuses degut a les caigudes dels preus del petroli. L'economia dels Estats Units ha pogut capejar els temporals però lluny de cobrar un nou impuls s'ha de conformar a mantenir el ritme de creixement actual. La Xina pateix les conseqüències de la devaluació de la seva moneda, el iuan, i les constants pèrdues en els mercats financers. Es tem que, així com va passar amb els Estats Units l'any 2007, els problemes del gegant asiàtic desencadenin una nova crisi mundial. Les perspectives de creixement del comerç mundial també han estat revisades a la baixa en més de mig punt percentual el 2016 i 2017. Tot i així, de manera global podem parlar d'un creixement de l'economia mundial que, en contra de les previsions més pessimistes, és manté força estable.

Les economies europees, a més, es beneficien d'una conjunció de factors favorables. Els preus del petroli es mantenen relativament baixos, el creixement de l'economia mundial és sostingut tal i com s'ha mencionat, l'euro s'ha seguit depreciant respecte al dòlar per afavorir les exportacions, i les polítiques econòmiques a la UE són favorables a la recuperació. Pel que fa a la política monetària, l'expansió del Banc Central Europeu està afectant significativament als mercats financers, contribuint a una disminució dels tipus d'interès i a les expectatives de millors condicions de crèdit.

Es compleixen les previsions fetes des de Brusselles a principis del 2015 i el creixement del PIB de la zona euro es situa al 1,6%. Aquest percentatge però està considerablement per sota del de l'economia catalana o espanyola. Per l'Europa dels 28, el creixement és lleugerament més elevat i es situa per l'any 2015 en el 1,9%. Aquest augment majoritàriament s'explica per una variació positiva de la demanda interna que es consolida amb la iniciada al 2014. S'observen a més, dos ritmes de creixement dins a la mateixa UE. D'una banda, països com Espanya, Malta, Irlanda o Polònia amb un creixement al voltant dels 3%. D'altra banda, es troben els grans motors econòmics com Alemanya amb un creixement 1,9%, França amb el 1,1% i Itàlia amb el 0,6%, xifres considerablement més moderades.

L'Índex de Preus de Consum Harmonitzat (IPCH)³ de l'Eurozona en el tancament del 2015 es situa en el zero. No entra en deflació, situació temuda per alguns analistes pels efectes negatius en el creixement. Gran part de l'estancament dels preus ve explicada per la caiguda en el preu de l'energia que, al desembre de 2015, registrava una caiguda interanual del 5,8%.

Durant el darrer any, el mercat de treball europeu ha viscut una lleugera millora. A l'Eurozona l'atur registrat el 2015 va tancar l'any amb una taxa del 10,4% de persones desocupades, el que representa una baixada d'un punt percentual respecte el 2014. A l'Europa dels 28 la taxa d'atur registrat queda per sota de la zona euro amb un 9% de persones desocupades.

---

3. L'Índex de Preus de Consum Harmonitzat (IPCH) proporciona una mesura comuna de la inflació, que permet realitzar comparacions internacionals. S'obté com a resultat d'homogeneïtzar els aspectes metodològics més importants de cada un dels índexs de preus de consum de cada un dels estats membres de la Unió Europea per fer-los comparables.

**Cooperatives de Treball
de Catalunya**

**FEDERACIÓ DE COOPERATIVES
DE TREBALL DE CATALUNYA**

Carrer de Premià, 15
08014 Barcelona

93 318 81 62

federacio@cooperativest treball.coop

www.cooperativest treball.coop

